BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

YIL: 9 AĞUSTOS 1982 SAYI: 249

KİTLE YENİDEN ÇIKARKEN

Haftalık bir gazete olarak KİTLE'nin ilk sayısı Mart 1974'de yayınlanmıştı. Ondan sonra da aralıksız ve aksamaksız olarak 5 yıl boyunca, işçi sınıfı biliminin Türkiye'de yaygınlaşmasına, Türkiye bilimsel sosyalist hareketinin ideolojik çalışmalarının geniş kadrolara ve sempatizanlara ulaştırılmasına, hareketin ideolojik gelişiminin sağlanmasına, işçi sınıfı politik mücadelesinde bilimin yol göstericiliğine hizmet etti. Sıkıyönetim tarafından kapatıldıktan sonra bu görevin üç yıl süreyle başka yayınlar aracılığıyla yerine getirilmesine çalışıldı.

Dünyada, Amerikan emperyalizminin ve uluslararası gericiliğin dünya barış, demokrasi ve sosyalizm güçlerine amansızca saldırdığı, gerginliğin anti-detant güçler tarafından boyuna tırmandırıldığı, anti-komünizm ve anti-sovyetizmin büsbütün azdırıldığı, NATO'nun daha da silahlandırıldığı, Beyaz Saray'ın sınırlı bir nükleer savaşı göze aldığını açık açık beyan ettiği, bölgesel savaşların çoğaldığı, Türkiye'de ise faşist bir diktatörlüğün hüküm sürdüğü, tekelci sermayenin ekonomik krizinin –giderilmek şöyle dursun– yeni yeni açmazla saplandığı günümüzde, işçi sınıfı politik hareketinin önünde önemli ideolojik görevler durmaktadır.

Bir yanda işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlığını en zor koşullar altında bile titizlikle, kıskançlıkla korumak, bilimsel sosyalizmin mücadele bayrağını sınıf mücadelesinin sert koşullarında onurla yükseltmek ve bunun için herşeyden önce sapasağlam bir örgütsel yapıyı geliştirip, güçlendirmek, geniş kitlelere yayılmak ve kök salmak, öte yandan en geniş demokratik güçlerin ortak mücadele birliğini yaratmak gibi birincil ödevlerimiz vardır.

Bu ödevlerin başarılması, hiç kuşkusuz, herşeyden önce somut politik mücadele içinde pratikle mümkündür. Pratiğin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi sürecinde ise yayın politikasının önemi büyüktür.

İşçi sınıfı politik mücadelesinin pratik dinamizmi ile ideolojik dinamizmi arasında çok sıkı bir bağ bulunur. Bu nedenle, bir yandan, mümkün olan en geniş kesimlere merkezi nitelikli siyasal ve ekonomik ajitasyon araçları ile seslenmek gerekir, öte yandan bu araçları geniş kitlelere ulaştırmaya çalışan aktivistlerin, saflarımıza yeni kazanılan elemanların, sempatizanların ideolojik gelişimlerini hızlandırmak, yeni kadroların ve tüm aktivistlerin temel teorik bilgilenmelerinin üzerine teorinin Türkiye koşullarına yaratıcı ve bilimsel bir tarzda uygulanmasından doğan özgül ideolojik açıklamaları inşa etmek, yani sınıf mücadelesinin ajitasyon görevini, güçlü bir propaganda aracıyla yanyana götürmek gerekir.

KİTLE Gazetesi'nin yeniden yayına başlaması işte böyle bir ihtiyacın ürünüdür. Bir başka deyişle, 12 Eylül darbesini izleyen iki yıla yakın süre boyunca GERÇEK Gazetesinin

(Devamı 5. sayfada)

KİTLE'nin yayına başladığı 27 Mart 1974 tarihli ilk sayısının başyazısını aşağıda yayınlıyoruz. Aradan geçen 8,5 yıl içinde katettiğimiz büyük mesafe, önümüze koyduğumuz yüce hedeflere doğru ilerlerken kazanacağımız yeni başarıların basamakları olmuştur. KİTLE'nin ilk çıkışından 2,5 ay sonra kurulan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin mücadelesi ve bugünkü düzeyi, üstlenmiş olduğu misyona gerçekten lâyık olduğunun kanıtıdır.

İşçi sınıfının, iktidar mücadelesinde Parti'sinden başka silahı yoktur ve bu Parti sınıf mücadelesinin bu denli sertleşen koşullarında, bilimsel sosyalizmin bayrağını en yüksekte tutmanın onuruyla yarınları örmektedir.

***

DEMOKRASİ, BAĞIMSIZLIK VE SOSYALİZM İÇİN

Emekçi yığınların gitgide hareketlendiği, sosyalizm mücadelesinin yeni aşamalar ve başarılara ulaştığı dünyamızda, Türkiye halkının antiemperyalist, demokratik ve sosyalist mücadelesi de çağdaş gelişime ayak uyduracak birikim ve hareketlenme düzeyindedir.

Yurdumuzdaki sosyal uyanışta, işçi sınıfı öncülüğünün her bakımdan belirgin bir nitelik kazanması, sosyalist düşünce ve örgütlenmenin işçi sınıfı içinden başlayarak emekçi halk kesimlerine yayılmasıyla güçlenecektir.

Sosyalist kadroların ve yurtseverlerin büyük darbeler yediği koyu bir anti-demokratik dönemden geçmiş bulunuyoruz. Ama bütün sömürücü zorbalığına rağmen, ne emekçi halkın demokratik gelişimi durdurulabilmiş ne de sosyalistler ve yurtseverler arasında yılgınlık yaratılabilmiştir.

Demokratik, anti-emperyalist ve sosyalist hareketin yeni bir hız kazanmaya namzet olduğu günümüz Türkiye'sinde işçi sınıfı sosyalizminin en önde gelen görevi, ilke birliği içinde, bilimin kılavuzluğundan şaşmayarak, sosyalist sorumluluk ve ciddiyeti elden elden bırakmayarak,

(Devamı 14. sayfada)

CUNTANIN «ANAYASASI» FAŞİZMİN KURUMLAŞTIRILMASIDIR

AHMET KAÇMAZ

Hazırlanması dokuz ayı bulan "anayasa" nihayet açıklandı. Böylesine bir gerici "anayasa" hazırlamak sanırız dünya tarihinde ilk defa Evren cuntasına nasip oluyor. Cuntaya diyoruz, çünkü taslağı hazırlayanlar cuntadan bağımsız değiller. Aksine onun aslı bir uzantısını oluşturuyorlar. Ve zaten işlevleri de, cuntanın onaylayacağı türden bir Anayasa hazırlamaktı.

Bu yazı, resmi açıklamanın hemen ardından kaleme alındığı için "Cunta Anayasa"sının (aslında taslak demek gerekir. Ama biz bu "taslak"ın, cuntanın tam da istediği Anayasa olduğunu bildiğimiz için "taslak" ve "aslı" gibi suni ayrımları gerekli görmüyoruz.) ne türden tepkilerle karşılaştağını henüz bilmiyoruz. Biz bu türden bir metinle karşılaşacağımızı tahmin ediyorduk. Çünkü demokrasiden nasipsiz, kışla kafalı generallerin daha önceki uygulamaları perşembenin gelişini çarşambadan gösteriyordu. Ancak eminiz ki, bu denli gerici, bu ölçüde faşizmi kurumlaştıran bir metni pek çokları beklemiyordu. Cuntanın "demokrasiye dönüş" vaadlerine içlerinden inanmadıkları halde, cunta azıcık da olsa, göstermelik bir demokratlık yapsa da, biz de Anayasa'ya evet deyip bu belayı savuştursak hayalleriyle avunanlar ve bu hayallerle başkalarını da oyalayıp avutma peşinde olanlar için cuntanın "Anayasa"sı her halde dehşetli bir süpriz olmuştur. Dileriz bu süpriz şok etkisi yapsa da içlerinde demokrasiye bir nebze saygısı olanlar bu Anayasa'ya hayır demek cesaretini gösterseler.

Anayasalar, bilindiği gibi bir "burjuva icadı"dırlar ve fonksiyonları insanın temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almaktır amacıyla vaz' edilirler. Başlangıçta feodal düzenin kısıtlamalarına karşı tepki olarak ortaya çıkmışlardır. Burjuvazi tarafından icad edilmiş olması burjuvazinin temel insan hak ve özgürlüklerine gerçekten çok meraklı ve saygılı olmasından kaynaklanmamıştır. Başlangıç döneminde burjuvazi için iki nokta çok önem taşımaktaydı. Bir, asiller ve ruhban gibi iki egemen güç yanında, onlarla eşit hakka sahip olmak, iki, toprağa bağlı serfleri "özgürleştirerek" iç pazarına sürmektir başka deyişle serfleri proleterleştirmek! Bu iki maksat için de insan temel hak ve özgürlüklerini savunmak gerekiyordu. Başlangıçta burjuvazinin yaptığı buydu. Bu iki amacın yanısıra insan hak ve özgürlüklerini savunmak burjuvaziye yan bir kazanç daha sağladı. Feodaliteyi devirme mücadelesinde burjuvazi, işçileri, köylüleri, kısaca emekçi sınıf ve tabakaları da peşinden sürükleyebildi. Kapitalizm dünya sahnesine yeni çıkıyordu. İleri bir düzeni temsil ediyordu. Bu nedenle burjuvazi temel insan haklarının savunulması gibi ilerici bir işlevi yerine getirebiliyordu.

Sonrasını biliyoruz. Temel insan hak ve özgürlüklerini "tadan" işçiler emekçiler bunlara gerçekten sahip çıkmak istediler. Oysa burjuvazi bunları kendi düzeninin ve egemenliğinin pekişip sürmesine hizmet ettiği ölçüde benimsiyor ve istiyordu. Bu hak ve özgürlükler geniş emekçi yığınlara malolmaya, onların elinde güçlü silahlar haline gelmeye başladıkça burjuvazi "demokrat"lıktan uzaklaştı. Ekonomide tekelleşme süreciyle at başı giden bir gelişme sonucunda burjuvazi anti-demokratlaşırken ve uç noktada kimi unsurlarıyla faşistleşirken, demokratik hak ve özgürlükleri savunmak geniş kitlelere düştü. Bu mücadelede son tahlilde kazanan daima demokratik hak ve özgürlükleri savunanlar, işçilerin başını çektiği emekçi yığınlar oldu. Tarih tekerleği ileriye doğru dönüyordu. Ve dünya tarihinde nerede, ne zaman olursa olsun Anayasalarda bir değişiklik olduysa, bu hep ileri doğru oldu. Anayasaların tarihsel gelişimini kısaca özetlemeye neden gereksinim duyduk? Şundan: Dünya tarihinde sanırız ilk defa eskisinden kat kat daha gerici bir Anayasa hazırlamak şerefsizliği Evren cuntasına nasip olmaktadır. Öyle ki, ne Mussolini, ne de Hitler kendi faşist düzenleri için değişik bir Anayasa hazırlamak cesaretini -belki de gereğini- kendilerinde görmemişlerdi. Sanırız böylesine gerici-faşist bir "Anayasa"nın dünyada örneği yoktur. Ve ancak Ziya-ül Hak vb. lerine ilham kaynağı olabilir. Tabii bu kadarından onlar dahi hicap duymazlarsa.

Cuntanın "anayasa"sı tepeden tırnağa öyle hükümlerle dolu ki, bu metnin gerici niteliğini görmek için okuyabilen için sadece okur-yazar, duyabilen için sadece sağır olmamak yeterli. Bu nedenle cımbızla anti-demokratik madde aramağa, bunları hukuk dilinde çözümlemeğe kalkmağa vb. hiç gerek yok. Zaten metni hazırlayanlar da böylesi "incelikler" gütmemişler. Bu "anayasa"nın temen insan hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırdığını, hiç bir haya ve perva duymadan açık açık yazmışlar. Gene de biz işimizi ciddiye almalıyız. "Cunta anayasası"nın her maddesini teker teker ele alıp ne dediğinin altını çizmeli, 1961 Anayasası'yla, hatta 1924 Anayasası'yla, cuntacıların dillerinden düşürmedikleri "Batı" anayasalarıyla ve daha da önemlisi faşistliği tartışılmayan bazı Latin Amerikan rejimlerinin anayasalarıyla, -ki Evren "Anayasası"nın bunları dahi mumla aratacağını kesinlikle iddia edebiliriz- hem de bu sonuncusu ibret olsun diye, karşılaştırmalıyız. Ve hem Türkiye halkına, hem de dünya halklarına Ankara cuntasının demokrasiden ne anladığını bir kez daha göstermeliyiz.

Anlaşılır bir şeydir ki böylesi araştırmalar bu yazının kapsamı dışında kalırlar. Ancak bir iki çok çarpıcı noktaya -ki benzerleri onlarcadır- değinmek, konuyu somutlamak açısından yararlı olacaktır. Bir anayasanın can alıcı yeri temel insan hak ve özgürlükleri bölümüdür. Çünkü anayasaların varlık nedeni, her şeyden önce temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasıdır. Cuntanın "anayasası"nın bu bölümü son derece dehşet ve ibret vericidir. Bu bölüm temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı değil, tam tersine insanların temel hak ve özgürlüklerinden nasıl mahrum edilebileceğinin belgelenmesi olmuştur. İşte bir örnek:

"Madde 16– Herkes yaşama.....hakkına sahiptir. Öldürme fiili.....yakalama ve tutuklama kararının yerine getirilmesi, bir tutuklunun veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi.....olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sebebiyle meydana gelmişse birinci fıkra hükmü ihlal edilmiş sayılmaz."

Bu maddenin açık anlamı, yurttaşın hayatının, ya polis ve jandarmanın insafına kaldığı veya vali ya da kaymakamın iki dudağı arasında olduğudur. İnsanın en temel hakkı olan yaşama hakkını hiç bir köleci düzen dahi bu kadar hor görmemiştir. Çünkü üretimin asli unsurları olarak kölelerin öldürülmesi değil yaşaması esas olmuştur.

Bir başka örnek:

"B-Konut Dokunulmazlığı.
Madde 22– Kimsenin konutuna dokunulamaz.
.....gecikmesinde sakıncalı bulunan hallerde kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkça, kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konamaz."

Bu maddenin türkçesi, yurttaşın evinin hiçbir dokunulmazlığı olmadığıdır. Vali, kaymakam, jardarma komutanı, emniyet müdürü, amiri, karakol polisi vb. kanunlarla yetkilendirilmiş biri, bir kaçı veya hepsi, "gecikmede sakınca" gördüğü anda -ki bunun hiç bir kıstası, müeyyidesi yoktur- istediği yuttaşın evini basabilecek, "arama yapabilecek" veya "buradaki eşyalara el koyabilecektir."

Bir diğeri:
"II- Zorla Çalıştırma Yasağı.
Madde 17– Hiç kimse zorla çalıştırılamaz. Angarya yasaktır......olağanüstü hallerde vatandaştan istenecek hizmetler.....zorla çalıştırma sayılmaz."

Bir de bu "olağanüstü hal" için "anayasa"da ne deniyor, ona bakalım.

"Madde 135– .....Tabii afet veya ağır ekonomik bunalım hallerinde.....Bakanlar Kurulu.....olağanüstü hal ilan edebilir."

İnanılacak gibi değil ama öyle. Cunta "Anayasa"sı angaryayı yasaklamıyor, aksine meşrulaştırıyor. O angarya ki, zorbalıkla feodalin hesabına çalıştırılan serfin, insaniyet namına değil, iş pazarına sürülmesi amacıyla yasaklanmıştır.

Bu gün yerli, yabancı herkes mevcut düzen sürdükçe Türkiye'nin, öyle kolay sıyrılamayacağı "ağır ekonomik bunalım" içinde olduğunda hemfikir. Üstelik biz bu bunalımın yapısal olduğunu ve geri ve bağımlı ekonomik yapıyı değiştirecek köklü tedbirler alınmadıkça ekonomik bunalımın kronik olarak süreceğini biliyoruz. O halde Türkiye'de devamlı olarak "olağanüstü hal" olacak demektir. Kaldı ki. depremler ve taşkınlar ülkesi Türkiye'de "tabii afet" pek olağandır. Şu halde "olağanüstü durum"dan kurtuluş yok. Ve insanlar olağanüstü durum gerekçe yapılarak cebren çalıştırılacaklar. Vakti birliğinde CHP'nin kuyusunu kazan, "yol vergisi vermeyenlerin yolda çalıştırılması" uygulaması bile bunun yanında pek masum kalır.

Örnekleri uzatmağa gerek yok. Zaten temel hak ve özgürlükler bölümünü okudukça, insanın midesi bulanıyor. Ve kesinlikle denebilir ki, cuntanın icraatına uygun diye değiştirile değiştirile iyice faşistleştirilen 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu cunta "anayasası"ndan daha "liberal" kalıyor.

Bu metin şimdi "usulen" önce cunta karargahının danışma birliğinde görüşülecek, sonra da generallerin elinde nihai şekline kavuşacak. Bizce şimdiden nihai şeklini almıştır. Çünkü cunta ve danışmanları birbirini tamamlayan bir bütündür. Boyalı basın da bu gerçeği biliyor olmalı ki, metni, "1982 Anayasası" başlığı altında, ismini koyarak ve sanki referandumdan geçip kabul edilmiş gibi yayınladı.

Bu noktada yine de dikkati çekmemiz gereken ufak bir tehlike, bir tuzak olabilir. Son derece açık ve net şekilde gerici-faşist olan bu metin, kısmen geri götürülmüş 1961 Anayasası'nı lüks bulan, demokrasi düşmanlığında tescilli Demirel'e bile biraz aşırı gelebilir. Çeşitli çevrelerden -usturubuyla tabii- değişik tepkiler yükselebilir, yükselmesine cevaz verilebilir. Ve bu atmosfer içinde generaller -naturalarından hiç beklenmez ama- "olanca hamiyetperverliklerini" gösterip metni, gerici-faşist özüne sadık kalarak bir ölçüde yumuşatabilirler. Böylece bir taşla iki kuş vurulmuş olur. Hem bu anayasa kapalı kapılar ardında hazırlandı diyen "münafıklar" "işte, kamuoyunda tartışıldı ya!" şamatalarıyla susturulurlar, hem de daha berbatı, Evren başta olmak üzere generallerin "demokrasi abdestleri" tazelenmiş olur. Ve böylece defi bela kabilinden "anayasa"ya evet deme taraflılarının -ki açıklanan metne böylelerinin evet demeye elleri varmayabilir- ikna edilmesi sağlanır. Zayıf da olsa bu ihtimal gözardı edilmemelidir.

Biz "anayasa" yayınlanmadan evvel karşımıza çıkacağın ne olduğunu kolayca kestirdiğimizden, çoktan "cuntanın Anayasasına hayır!" demiştik. Zaten başka türlüsü olmazdı ama "eskaza" demokrat bir anayasa da çıksaydı yine hayır diyecektik. Çünkü bu cunta gayrimeşrudur ve hiç bir icraatı kabul edilemez.

Biz metin açıklanmadan önce "cunta anayasa"sının adını Polis Devleti Nizamnamesi olarak koymuştuk. Cunta bizi haklı çıkardı ve kendi "anayasası"nın isim babası yaptı. Şimdi bu nizamname "takvime" göre Kasım'da referanduma sunulacak. Böyle "anayasa" metni hazırlatan kafa acaba referandumu nasıl yapar?

Bir kere referandumun anti-demokratik olacağı kesindir. Çünkü referandum önceden tüm fikirlerin açıklanmasını yasaklamıştır. Partiler feshedilmiş, diğer yığın örgütleri kapatılmış veya tesirsiz hale getirilmiş, kamuoyu oluşturan merciler tümüyle etkisizleştirilmişlerdir. Sansür ve otosansür tam istim sürmektedir. Bu ortamda ancak cuntanın "anayasa"sını savunanlar söz hakkına sahiptirler ve onlar da bu "hak"kı sonuna kadar kullanacaklardır. Yani referandum öncesindeki seçim kampanyası tek taraflı olarak sürecektir.

Ayrıca referandumun bizzat kendisinin baskı altında yapılması kuvvetli ihtimaldir. Özellikle köylerin, il başta da Kürt köylerinin, oy verme öncesinde en ağır gözdağlarıyla korkutulacağı kesindir. Ve pek çok yola başvurulup, üniversel seçim yöntemi olan "gizli oy-açık sayım"ın ihlal edileceğinin açık belirtileri vardır.

Bu "anayasa"nın halk ve demokrasi düşmanı niteliği öylesine açıktır ki, normal şartlarda yapılacak bir referandumda geçmesi imkansızdır. Zorbalıkla geçirilse bile daha baştan ölü doğmuş olacaktır. Cuntanın demokrasi ve halk düşmanlığında gözü öylesine dönmüştür ki, bu gün Türkiye toplumunun eriştiği seviyede, uygulanması asla mümkün olmayan bir metin hazırlanmıştır.

Ne ki bu metin zaten uygulanamaz diye meselenin önemine yan çizmek son derece tehlikeli ve yanlıştır. Bu gerçeği bilmek başka şeydir, bu gerçeği cuntanın anayasasını geçirtmeyerek generallerin gözüne sokmak başka şey! Ve bize, tüm demokrasi savunucularına, on milyonlarca halka düşen, ne edip edip, tüm zorbalıkların ve zorlukların üstesinden gelip, tuzaklara düşmeden, iğvalara ve ham hayallere kapılmadan bu "Polis Devleti Nizamnamesi"ni geçirtmemek, cuntanın, faşizmi kurumlaştırma hevesini kursağında bırakmak olmalıdır.

Cuntanın böylesine gerici bir "Anayasa" metniyle çıkması isabet olmuştur. Demokrasi düşmanı faşist niteliği, bu gerçeği kabule hâlâ yanaşmayanlara ibret dersi olacak şekilde bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır.

Bu "anayasa"ya evet demek faşizmin sürmesine evet demektir. Zobalığa başeğmeğe, köleliğe evet demektir, açlığa ve fukaralığa mahkum olmaya evet demektir, demokrasi ve halk düşmanı zorba generallerin bir süre daha ensemizde boza pişirmesine evet demektir, ve nihayet insanlık onurundan vageçmeğe evet demektir. Biz demokrasi güçlerimizin, faşizmden çıkarı olmayan on milyonlarca insanımızın polis devleti nizamnamesi'ne boyun eğmeyeceklerine inanıyoruz.

FRİEDMANCI POLİTİKA TÜRKİYE'DE ÇOK ÇABUK İFLAS ETTİ

Özal ekibinin tasfiyesinin nedeni olarak "bankerler olayı" gösteriliyor. Yerli burjuvazi ve onun cümle sözcüleri vülger ekonomi politiğin sığlıklarından kurtulamıyorlar. Belki de çaresizliklerinden. Müzminleşmiş ekonomik krizden çıkabilme debelenmeleri içinde ağaçlara bakmaktan ormanı göremiyorlar. Hoş "ormanı" görselen ne olacak? Türkiye ekonomisinin mevcut yapısı içinde bunalımdan hiç bir çıkış yolu olmadığı gerçeğini kabul edecekler mi? Asla! Çünkü ekonominin düze çıkması demek, onların saltanatlarının da sonu demektir.

Yıllar öncesinden söyledik. 24 Ocak kararlarından sonra da her vesileyle tekrarladık. Türkiye ekonomisi, ilk baştan da sanayii, "batı"ya bağımlı, montajcı ve geri -bu yüzden de iç pazara dönük- yapısından kurtulamadıkça, ekonomik bunalım ağırlaşarak ve müzminleşerek sürecektir dedik. Bu bir iddia değil ekonomi politik bilimin gösterdiği bir gerçek. Tabii bütün gerçekler gibi de inatçı. Kendisini kabul etmek istemeyenlere karşı inatla direniyor.

Ekonomi tam iflasın eşiğindeyken uygulamaya konulan Friedman'cı politikanın istikrar getireceği ileri sürüldü. Solcu, ilerici geçinen, titr sahibi "iktisatçı"larımız da bu görüşü paylaştılar. İstikrar bir yana 12 Eylül'e kadar her şey daha da berbatlaşarak sürdü. Ta ki Evren cuntası sopa zoruyla işçinin, emekçinin nafakasını kesince Özal ve yandaşları biraz rahat nefes aldılar. Böylece üç rakamlı enflasyon hızı 1981'de resmi rakamlarda %40, gerçekte ise %60 civarında düşürülebildi. İşte sıkı para politikasının "muazzam" başarısı.

"İstikrar" politikasının başlıca amacı neydi? Parasal tedbirlerle iç tüketimi kısmak ve sanayii ihracata yöneltmek. İç tüketimi kısmak için parasal tedbirlerin bir başına anlamı olmadığı biliniyordu. Onun için 12 Eylül darbesi düzenlendi ve parasal tedbirlerin müeyyidesi olarak sopa getirildi. Ücretler ve gelirler süngü zoruyla düşürülerek, iç tüketim metazori kısıldı. Böylece meselenin yarısı güya çözümlenmiş oluyordu. Peki öteki yarısı, yani sanayii iç pazardan ihracata yöneltmek nasıl mümkün olacaktı?

Bu amaçla ihracatçılara çeşitli teşvikler ve kolaylıklar uygulandı. Hakkını yememek lazım, en büyük "kolaylık" yine cuntadan geldi. Cunta düşürdüğü ücretlerle ve teşvik ettiği banker soygunuyla İMF'yi ve Özal'ı son derece memnun ederken, müstakbel ihracat "cengaverleri"ne de, dış pazarda kolaylıkla rekabet edebilmeleri için -tabii ki yine sopa zoruyla- ucuz iş gücü temin etti. Ve 1981 yılı "ihracat patlaması"na tanık oldu!

Ne ki bu son cümleye tekelci burjuvazinin sözcüleri bile artık inanmıyorlar!

İhracatı artırma hayallerinin, mevcut ekonomik yapıda israr edildiği sürece boş olduğunu daha baştan söyledik.

Yatırılan parayı en kısa zamanda geriye döndürmek amacıyla, korunmalı iç pazar şartlarına uygun yapısallaştırılmış, montajcı ve tekelci üretimin dış pazara açılması hemen hemen imkansızdır dedik. Çünkü teknoloji kalite, know-how, ambalajlama, transport, pazarlama vb. alanlarda tümüyle yetersiz olan yerli üretimin, dış pazardaki kıran kırana rekabet şartlarına ayak uydurması mümkün değildi. Kaldı ki, bu eksikler giderilse de mesele halledilmiş olmazdı. Çünkü sanayi yapı olarak montajcılık yani emperyalist metropollere bağımlılık ve küçük birimlerde teknolojik gerilik hastalıklarıyla malüldü. Ayrıca ekonomide "Batı" ilişkileri egemen olduğu sürece, günümüzdeki emperyalist sömürünün kaymağını oluşturan dış ticaret hadlerindeki son derece adaletsiz gelişmeden kurtulmak mümkün değildi. Kısacası mevcut ekonomik yapı ve ilişkilerde ihracatı -derde deva olacak ölçüde- artırmak imkansızdı. Zaten tekelciler de bunun farkındalar. Bu yüzden de ekonomide sık sık "Con Ahmet'in devri daim makineleri" keşfedilir. Yok Türkiye artık ekmekleri ziyan etmeseymiş, yok sığırlar iyi beslenmediği için bilmem kaç milyar liralık ihracat imkanı heder ediliyormuş, yok petrole karşı buğday silahıyla çıkılmalıymış ilh... Oysa bu türden "çare"lerin içinde en aklı başında gözüken "turizme hız vermek", "dış ülkelerde müteahhitlik hizmetleri" türünden konuların acıklı durumu ortada. Ne garip tecellidir ki tekelci Türk burjvazisinin döviz konusundaki yegane can simidi yurtdışındaki Türkiyeli işçilerin tasarrufları!

Özal politikasının ihracatı istendiğince artırmaya bir yararı olmadı ama ekonomiye etkisi de olmadı mı? Oldu demeye yetecek pek dişe dokunur bir şey yok. Bu politikanın sosyal etkileri mi? Amenna! İşçiler, emekçiler, çalışan on milyonlar daha fukaralaştı. Kurtarılacağı ilan edilen orta tabakalar da banker soygunuyla okkanın altına gittiler. İşsizlik tam bir afet halini aldı. Hırsızlık, kaçakçılık, soygun ve fuhuş rekor seviyeye yükseldi. Ve öbür yanda da lüks yat sayısında şimdiye dek görülmedik bir artış kaydedildi.

Ekonomideki duruma gelince, görülen yatırımlardaki durgunluğun, atıl kapasitenin, ulusal gelirdeki düşüşün devam etmesi. Yani 1976'nın sonlarına doğru başlayan ağır ekonomik bunalımın darbe sonrasında da müzminleşerek sürmesi. Zaten ekonomideki gidiş Özal politikası sonucu "Salah"a doğru etkilenseydi, Özal kendini tasfiye etmek isteyenlerden etkilenmezdi.

Özal niye ve kimler tarafından tasfiye edildi? Cevap: Özal politikasıyla ihracatın istenilen ölçüde artmayacağının anlaşılması üzerine ve çıkarı daha çok iç pazarda olan tekelciler tarafından. Bu konuda Güney Sanayi çok çarpıcı bir örnek. Önde gelen tekstil tekellerinden birisi, imalatı için de ihracat payı en yüksek firmalardan biri olduğu halde, hem de Özal'ın ihracatı teşvik politikasına rağmen iflas etti. 24 Ocak'ı savunanlar için ne kadar şaşırtıcı değil mi?

Güney Sanayi neden battı? Üstelik de 1981 de 42 milyon dolarlık -yani doların bu günkü değeriyle 7 küsür milyar liralık- ihracat yapmışken neden iflas etti? Çünkü bu kadar ihracat kendisini kurtarmağa yetmedi de ondan. Şirket yetkilileri, batmalarına neden olarak yeterli yatırım sermayesi bulamadıklarını söylüyorlar. Ne kadarı doğru bilemeyiz. Ama bildiğimiz bir gerçek var. Çok yerli gözüken tekstil sanayiinde bile işletmelerin ihracatları sırf mevcut imalat prosedürünü sürdürmeleri için gerekli döviz ihtiyaçlarına çoğu zaman yetmez. Bu konuda bir açıklama yok ama ihracatı teşvik fonundan işletmenin kendi kullanımına bırakılan döviz büyük bir ihtimalle kendi zorunlu ithalatına yetmemişti.

Meselenin konumuz açısından daha da can alıcı yanı iç pazardaki tıkanıklıktır. İhracattan elde edilen gelir Güney Sanayi'n günlük imalatını sürdürmesi için gerekli olan işletme sermayesinin açığını kapamağa yetmemiştir. Zaten bir bölümünün uzunca bir süreden beri "iç pazara satamazsak ihracat da yapamayız" formülüyle Özal politikasının karşısında yer almaları-

nın nedeni de budur. Ve Özal ekibinin tasfiyesinde bu eğilimin ağırlık payı olduğu kesin. Son günlerde Merkez Bankası aracılığıyla piyasaya 52 milyar lira sürülmesi, işçi borçlarının ödenmesi, banka reklamlarının televizyonda 6 aylığına yasaklanması vb. boşuna değildir.

Özal'ın tasfiyesi tekelci burjuvazinin bütününün ortak politikasımıdır? Böyle olmadığı ortada. Sıkı para politikasının yolaçtığı -ve yegane diyebileceğimiz- ekonomoik etkilenme de bu noktada ortaya çıkıyor.

Görüyoruz, Özal'ın ardından ağlaşanlar pek çok!. Doğal. Ne ki, bir de timsah gözyaşı dökenler değil gerçekten ağlayanlar, yani sıkı para politikasının aynen sürmesinde ısrarlı olanlar var. Kim bunlar?

12 Eylül sonrasında tekelci burjuvazi içinde en yaygın slogan "tek yol ihracat" olmuştur. Gerçekten de "kurtuluş" burada görülüyordu. Ve "imkanı" olan herkes ihracata dört elle sarıldı. Ne ki, bir süre sonra -bütün iyi niyetlere ve çabalara rağmen- ihracatın sihirli değnek olmadığı anlaşıldı. Ve ilk akordsuz sesler yükselmeye başladı. Giderek akordsuz sesler akordları açık açık değil ama satır arası metodlarla bastırmaya başladı. Sonuçta sıkı para politikasının bir ölçüde gevşetilmesi görüşü ağırlık kazanınca Özal'a ihtiyaç kalmadı. Şimdi Özal'ın ekonomik politikasını savunanlar, "akordlu" seslerin bir bölümü. Hani tekelci basın tarafından, "12 Eylül sonrasında, ekonomide bazı yapısal değişiklikler oldu. Şimdi ekonomiye egemen olmağa başlayanlar, yeni ihracat imkanları yaratanla, dinamik ve genç işadamları. İlerisi onların olacak!" şeklinde takdim edilenler olsa gerek bunlar.

Olağandışı nedenlerle 1981 ihracatı son yıllara kıyaslandığında -miktar olarak 1974 seviyesinin ancak tutturulmasına rağmen- bir sıçrama yaptı. Ve bu ihracattan nem'alanlar da oldu. Ama Güney Sanayi gibi değil. Güney Sanayi sadece tekstil üzerinde iş gördüğü için battı. Ekonomik formasyonu ve yıldızının parlaması yeni olan bir bölüm tekelciler iç pazara dönük olarak tümden yapısallaşmamış olduklarından, çok yönlü ve birbirlerine destek olan ekonomik yaygınlıklarının avantajını da kullanarak ihracatın nimetlerini, daha da gelişmelerinin aracı yapabildiler. Bu gibileri elbette ki, mevcut politikanın, yani iç tüketimdeki kısıtlayıcı tutumun devamından yanalar. Ancak böyle olunca iç pazarcılarla baş edebileceklerine ve böylece ihracattan aslan payını almağa devam edeceklerine inanmaktadırlar. Kaldı ki, onlara ucuz iş gücü temin eden sıkı para politikasının devamı, dış pazarda rekabet edebilmeleri için de zorunludur. İşte tekelcilerin bu türden unsurlarının sıkı para politikasının sıkı bir şekilde uygulanması için direnmeleri beklenebilir.

Ama çoğunluk "gerçekçi"dir, ihracatın sihirli değnek olmadığını kavramıştır ve Friedmancı politikanın gevşetilmesinden yanadır. Çünkü Güney Sanayi örneği, pek çoğunun uykularını kaçırmaktadır.

İMF, Dünya Bankası, "batı" metropolleri vs. bu değişikliğe razı olacaklar mı? Bu ayrı bir konu. Gerçi tekelci burjuvazi "batı"ya, onun kuruluşlarına göbek bağıyla bağlıdır ama, kendi akibeti de kendisini birinci dereceden ilgilendirir. Kaldı ki, ancak iç pazara da satarak ihracatın daha artacağına, hem kendilerini, hem de başkalırını inandırmak için pek çok ikna metodunu denemeleri beklenebilir.

Sıkı para politikasının gevşetilmesi, enflasyonun kaçınılmaz sonucunu verecektir. Ama aynı zamanda ekonomi de bugün içinde bulunduğu ölümcül durgunluktan çıkıp biraz kıpırdanacaktır. Bazı iş sahaları açılacak, iç pazar biraz hareketlenecek, bir kısım işsizler iş bulacaktır. Ücretler ve diğer sabit gelirler enflasyon hızının gerisinde kalmalarına rağmen mutlak olarak şimdikinden daha çok artabilecek ve bunun aldatıcı sonuçlarından cunta da yararlanmış olacaktır. Önümüzde göstermelik de olsa bir "Anayasa referandumu" vardır. Tüm tek yanlılığına ve üniversal seçim hakkının ihlaline rağmen "polis devleti nizamnamesi"nin reddedilmesi ihtimali vardır. Ayrıca cuntanın şefi devlet başkanlığını "seçilerek" onaylatmak istemektedir. Sıkı para politikasının gevşetilmesi, bir tür seçim politikası olarak gelecekteki parlamentolu faşizmin "oluşturulmasına" da katkı sağlayacaktır.

Tabii bütün bunlara yığınlar razı olursa! Yığınlar çoktan biliyorlar, en basiti, kendi hayatlarından, hayatlarının son yıllardaki gidişatından kavrıyorlar ki, bu düzen, hem ekonomisiyle hem de sosyal olarak çoktan sıfırı tüketmiştir. Onların tek bir ihtiyacı vardır. Bu gidişe dur diyecek, bu günkü azılı baskı ve sömürü düzenini süngü zoruyla sürdüren faşist cuntayı alaşağı edecek örgütlü gücün bir an önce yaratılıp mücadeleye seferber edilmesi..

İş olacağına varmıştır. İç pazara göre yapısallaşmış sanayiden ihracat patlaması istemek, Evren cuntasının demokrasiye döneceğini ummak kadar abestir. Bu ekonomi işçiler, emekçiler yönetiminde köklü dönüşümlerle rayına oturtulana dek, kâh enflasyonist, kâh Friedmancı uygulamalarla, müzmin ekonomik kriz içinde yalpalamaya mahkumdur.

KİTLE YENİDEN ÇIKARKEN

(Baştarafı 1. sayfada)
kendi bünyesinde toplamış olduğu ajitasyon ve propaganda görevlerinden, propagandanın, -şimdi asıl işlevi ağırlıklı olarak propaganda olacak- bir kadro yayını tarafından yürütülmesidir.

Teknik olanaklarımızın geliştirilmesiyle yayınlama olanağı bulduğumuz KİTLE, aylık bir kadro yayını olarak bu işlevi görecektir. Ama hemen belirtmek gerekir ki, ideolojik çalışmaların yaygınlaştırılması için bu da yeterli olmayacaktır. Bu çalışmalar broşürlerle zenginleştirilecek -olanaklarımız daha da genişlediğinde- teorik bir derginin de mevcut peryodiklerin yanısıra yayınlanması gündeme gelecektir.

Şimdilik yurtdışında ve yurtiçinde basılacak olan KİTLE Gazetesi, -zamanla yaygın bir anti-faşist organa dönüştürülmesi amaçlanan- GERÇEK'den ve Avrupa ile Kanada'dan, Orta Doğu ve Avustralya'ya kadar yurtdışındaki göçmen işçilerimiz için Gerçek Komitesi tarafından yayınlanan DAYANIŞMA'dan farklı olarak yukarıda özetlediğimiz işlevi üstlenmiş olduğundan, işçi sınıfı politik hareketimizin merkez organı niteliğini taşıyacaktır. Bu gazetede yayınlanan yazılardan, yazı kurulu tarafından öngörülenleri, ayrıca İngilizceye çevrilerek Information Bulletin kapsamında başka ülkelerin devrimci ve demokratik kuruluşlarına ve aynı paraleldeki uluslararası örgütlere, yayınlara ya da isteyen kişilere gönderilecektir.

KİTLE'nin yeniden yayına girmesiyle, hareketimiz, teknik imkanların kısıtlı olmasından kaynaklanan bir eksikliğini daha gidermiştir.

* * *

Bankerler Olayı: "Tekelci

Bankerler Türkiye'de yeni bir olgu mu? Hiç de değil! Yüzyıllardır süregelen, halk arasında tefecilik diye bilinen, Demirel'in meşhur "teşkilatlanmamış sermaye piyasası" deyişiyle "meşruiyet" kazanan ve nihayet 24 Ocak kararlarıyla tam legalize edilen bir tür finansman müessesesi! Ne ki, 1976 sonlarında gemi azıya almağa başlayan aşırı enflasyon dönemi öncesinde pek popüler değildi. Ancak, kredi almak için "bankaların kapısından içeri adım atması mümkün olmayan" muztar durumda kalmış bazı küçük-orta boy burjuva unsurların, bir kısım zanaat erbabının vb. ihtiyaçlarını karşılayacak vasatdeydi. Enlasyon hızının üç rakama ulaşmasıyla birlikte bankaların cazip olmaktan çıkması, bir yandan gayri menkule tahaccümü getirirken, öte yandan da bankalardan daha yüksek faiz verebilen bankerlerin yavaş yavaş popülerleşmesine yol açıyordu. Ancak monaitairist politika uygulamaya konmasaydı bankerliğin onca yaygınlaşması ve ülke ekonomisinde onca etkin yer edinmesi gene de mümkün olmazdı. Açıkça denebilir ki, bankerlerin toplumda yaygınlaşması 24 Ocak politikasının doğal, kaçınılmaz, mantiki ve zorunlu sonucudur. Ve zaten banker olayının populerleşmesinde esas sıçrama 24 Ocak kararları uyarınca banka faiz hadlerinin serbest bırakılmasından sonra olmuştur.

Neden? Çünkü tasarrufu teşvik edebilmek için paranın, gayrimenkule veya altın, dövize vb. ne akmasının önlenerek elde tutulabilir bir meta olabileceğine halkı inandırabilmek için enflasyon hızını dengeleyebilecek yüksek faiz politikasının bir devlet politikası haline getirilmesi zorunluydu. Ancak %50'nin üzerine çıkmayan -ki vergisi kesildikten sonra %40 bile kalmıyordu- banka faiz hadleri yine de pek cazip görünmüyordu. Çünkü enflasyon hızı üç rakamlı hale gelmişti ve %40'a geriletileceği yolundaki resmi beyanlar pek inandırıcı olmuyordu. İşte bu noktada bankerlerin Türkiye tarihindeki "ekonomik ve sosyal misyonu" işlevini görmeğe başladı.

Denilecek ki, bankerlerin böyle etkin bir şekilde devreye sokulmasına ne gerek vardı, bankalar bankerlerin yaptığını kendileri yapsındı ve böylece bir aracıya da gerek kalmasındı. İşte meselenin püf noktası da burası ya! Şayet bankerlerin yaptığını doğrudan bankalar yapsaydı "rejim" ya da "sistem" bu gün iflas etmiş olurdu. Çünkü bu işin sonunun olmadığı, olamayacağı daha baştan belliydi. Bankaların, kapitalist düzenin temel dişlilerinden olan bankacılığın -bir bütün olarak- bankerlerin girdiği riskin altına girmeleri mümkün değildi. Şayet bankalar bankerlerin verdiği oranda yüksek faiz uygulasalardı artacak plasman bedellerini karşılamak için ya para basmak gerekecekti, -ki bu 24 Ocak politikasının inkarı olurdu- ya da bir dönem sonra bankalar bu gün bankerlerin düştüğü duruma geleceklerdi. Bu riske kapitalizmin savunucusu hiç kisme yanaşmazdı. Üstelik maşa varken ateş neden elle tutulsundu. Maşa ise bir avuç para açgözlüsü serdengeçti bankerlerdi.

Bu gün bankerler tu kaka ediliyor. Apaçık bir riyakârlık! Başlangıçta bankerlik resmen ve devlet politikası olarak teşvik görmüş, "popularize" edilmiştir. Her gün bir kaç banker "iflas ettiğini" ilan etmekte ve bunlardan yükünü tutup tüyenler resmi ağızlarca "soyguncu" ilan edilmektedirler. Ne ki, işin buraya varacağını başlangıçta hem "yetkililer" biliyorlardı, hem de "soyguncular". Ama tasarruf adı altında bir kısım insanı soymanın bankerlikten başka çaresi yoktu o günlerde. Bu gün duyuyoruz, "M.G.Konseyi" yani cunta bankaların TV'de reklam vermelerini 6 aylığına yasaklamış! Hem de TV'nin 2 milyar gelir kaybı bahasına. Bankerler halkı usandırana kadar TV'de boy gösterdiği günlerde neredeydi bu akıllı evvel generaller? Ve de onların ekonomik danışmanları? Atladılar da ondan mı? Hiç değil. Çünkü tekelci burjuvazinin "bekası", yani sermayesini daha da şişirmesi için o günlerde öylesi gerekliydi de ondan!

Sonra, nedir "banka mevduat sertifikası"? Devletin bankerliği, bankerler kanalından soygununu -pardon tasarrufu!- düpedüz resmileştirmesi ve teşvik etmesi değil mi?!

Bankerler olayının belli başlı iki vechesi var. Birisi ekonomik, öteki sosyal. Önce ekonomik yanını kısaca ele alalım.

BANKERLER OLAYININ EKONOMİK YANI

24 Ocak politikası kapsamında bankerliğin işlevi, bir zümrenin tasarrufları yoluyla tüketimin kısılması olarak öngörülüyordu. Bu sağlanabildi mi? Gerçekten şüpheli. Paralarını bankerlere yatıranlar, yatırdıkları vade süresince ana paralarının kullanımından vazgeçmiş oldular. Böylece tüketime gidebilecek bu meblağların banker-banka kanalından tekelci burjuvazinin kullanımına geçtiği varsayılabilir. Şayet tekelci burjuvazi bu meblağı yatırıma kanalize edebilirse 24 Ocak politikasının başarısından söz edilebilir. Ne ki, Güney Sanayi gibi bir kodaman tekelin yatırım fonları eksikliği nedeniyle iflas ettiği, sanayiin tümünün değil yatırım, yeterli işletme sermayesi temininde dahi zorluk çektiği ve pek çok işletmenin düşük kapasiteyle çalıştığı gerçekleri gözönünde tutulursa "banker hizmetleri"nin tasarrufa hizmet ettiği iddiasının kofluğu hemen ortaya çıkar. Evet ortada bir tasarruf olayı vardır. O da tekelci burjuvazinin, bir zümrenin parasını kendi tüketimi -elbette kişisel değil, ekonomik varlığının sürmesi için- açıkça tasarruf etmesidir.

Öte yandan ana para banker-banka kanalından tekelci burjuvazinin kullanımına geçmiştir. ama faizlerin ne olduğu bilinmemektedir. Daha doğrusu elimizde veri olmadığı için bilmiyoruz. Ama, çoğu kez yıllık toplamı neredeyse ana para miktarına yaklaşan faizlerin de "tasarruf"a gittiği bir hayli şüphelidir. Bankerlere para yatıranların önemli bir bölümü bunu ek gelir elde etmek için yaptıklarını söylemektedirler. Zaten faizin de yeniden tasarrufa gitmesi, bankerlere para yatıran zümrenin genel niteliği açısından hayli zayıf ihtimaldir. Faizlerin toplamının ağırlıklı bölümünün tüketime yöneldiği çok kuvvetli bir ihtimaldir. Böylece 24 Ocak'ın tasarruf politikası bu olgudan da bir darbe daha yemektedir.

İnşaat sektöründeki durgunluğun, tasarruf politikasının başarılı olduğunun bir kanıtını teşkil ettiği söylenemez. Ne ki, inşaat sektörü, ekonomik bunalımdan ve durgunluktan her zaman ilk etkilenendir. Şayet bankerlik olayı olmasaydı inşaat sektörü, üretim açısından daha mı canlı olacaktı? Hiç sanmıyoruz. Çünkü montajcı ve dışa bağımlı ekonomide diğer sektörler gibi inşaat sektörünün de canlanması ilk ağızda döviz girdilerinin artmasına bağlıdır. Bu olmadıkça gerisi boştur. Bankerlere giden tasarruflar olmasaydı inşaat sektörü biraz canlanırdı belki ama o da imalat alanında değil ticaret alanında olurdu. Böylesi enflasyonu teşvik ederdi denecek. Doğrudur. Zaten bütün "belini kırdık" avazelerine rağmen "enflasyon canavarı" bazen yalpalayarak ama bir dinazor iriliğiyle ortalıkta dolaşıyor. Aslında şimdi yeniden aşırı enflasyonist politikaya

Sermayenin İlk Birikimi»

çark edilmeye başlanılırken neden tekelci burjuvazi enflasyon canavarından şikayet eder, pek bilinmez ya! Tabii bu lafın gelişi. Esasında tekelci burjuvazinin döktüğü timsah gözyaşlarıdır. Çünkü aşırı enflasyon onun yararına olmuştur, olacaktır da. Ama bu nokta konumuz dışındadır.

Sonuçta ekonomik olarak olan nedir? Banker tasarrufları olayının ekonomi politikteki yeri, anlamı ne olmuştur?

●Toplam 150-200 milyar TL civarında bir para bir zümrenin elinden alınmış ve tekelcilerin kullanımına arzedilmiştir.

●Bu zümre parasını tümden yitirmemiştir. Ana parasının geri ödeneceği bildirilmektedir. Ancak vadesi uzatılacaktır. Buna karşılık faiz haddi son derece düşürülmüştür. Bu, bir zümrenin parasına -bir kısmına- zorla el konulmasıdır ve ekonomi politika lisanında bu olgu bir tür "ilkel birikim" olarak yorumlanabilir.

Kapitalizmin üretim biçimi olarak başlaması için gerekli olan sermayenin ilkel birikimi günümüz Türkiye'sinde, yani kapitalizmin tekelcilik aşamasında olduğu bir ülkede geçerli ve mümkün olabilir mi? Geçerli olduğu tartışılabilir ama mümkün olduğu apaçık bir gerçek. Dünya ölçekleriyle kıyaslandığında bir hayli geride kalan Türkiye tekelci burjuvazisinin açgözlülüğü, gözden kaçırılmazsa geçerli olduğu kabul edilebilir. Çünkü enflasyonun hem de yeniden sıçrayışa geçtiği bir dönemde bir kısım paraya vadesini uzatıp faizini düşürerek el koymak, yani tasarruf sahiplerinin iradesini hiçe sayıp devlet zoru uygulayarak onların paralarının bir bölümünü tekelci burjuvaziye aktarmak -dikkat, kullanımına vermek değil, düpedüz sahip değiştirmek- bir kısım insanın parasına zorla el koymaktır. Eğer tekel sermayelerinin yetersizliği nedeniyle bu olgunun ortaya çıktığı söylenebilirse -ki aslında içinde bulunulan ortamda ve yapısal şartlarda bu böyledir- yapılanın adı düpedüz tekelci sermayenin daha şişmesine ilk birikim yolundan katkıda bulunmaktır. Bir yanda mülksüzleştirilen bir zümre, öte yanda sermayesini büyüten tekelciler. Oyunun bir de üçüncü şahsı var: Bankerler, iki taraf arasında aracı, pardon "paranın lüks Nermin'i"!

"Bal tutan parmağını yalar" derler, rüşvetçiliği mazur göstermek isterler. Bankerler ise parmaklarını değil, peteği yalamışlar hem de bir bölümünü yalamadan yutmuşlardır. Tekelci burjuvazi, onun devleti, danışmanları taa bir yıl öncesinden "vatandaş kumar oynamıştır" diyecek kadar konuya vakıf bakanları, bankerlik işinin bir gün sarpa saracağını daha baştan bilirler de, zaten tığteber şahı merdan "hizmete soyunmuş" serdengeçtiler işin nereye varacağını kestiremezler mi? Nitekim de böyle olmuştur. Denizin bir gün mutlak biteceği anlaşıldıkça bankerler de tüymeye başlamışlardır. Ama bal peteğinin bir bölümünü de aşırarak! Bir Cevher, 1960'lı yılların başında Ankara'da bir "eminsucu albay" ve de Hürriyet Tahvilleri'nin mucidi Ekrem Alican sayesinde, pineklemekte olduğu tam takır bürosundan yavaşça palazlanmaya başlayarak 24 Ocak politikasına yaptığı hizmetler dolayısıyla milyarlarla oynamaya başlayan bir kişi işin sarpa saracağını "çakınca" neden İsviçre bankalarına taşınmasın?

Böylece, "banker aracılığıyla yapılan tüketim kısıcı tasarruf" bir darbe daha yemiş oluyor. Belki de en istenmeyen şey gerçekleşiyor ve döviz bulmak için inim inim inlerken, Cevhergiller tüketimin en kötüsünü yaparak milyarlarca lirayı dövize yatırıyorlar.

Evet bankerler günah tekesi yapılıyorlar bu gün. Ama bu bankerlere acımamız gerektiği, onların suçsuz olduğu anlamına gelmez. Esas sorumlu onlar değildirler ama onlar en aşşağılık işlerden birini yapmışlar, aracılık ederlerken kendilerinin olmayan bir kısım paranın üzerine oturmuşlardır. Onun için de düpedüz hırsızdırlar, soyguncudurlar, halk düşmanıdırlar.

Ama esas gasıp, paraya zorla el koyan tekelci burjuvazidir, burada da baş suçlu tekelci burjuvazinin bu politikasını resmileştirip uygulayan cuntadır, onun yardakçılarıdır.

MESELENİN SOSYAL YANI

Bir de meselenin sosyal yanı var. Banker olayı sosyal yapıyı nasıl etkiledi, sosyal durumda ne gibi değişiklikler oldu? Tekelci burjuvazi açısından pek kayda değer bir değişiklik olmadı. Türkiye'nin bağımlı ve geri ekonomisinin kronikleşmiş ve yapısallaşmış krizinde batabilecek bir kısım sermayedar, bankerlerin aracılık ettiği cunta tarafından yarı dolandırıcılıkla, yarı zorbalıkla kendisine aktarılan ve "tekelci sermayenin ilk birikimi" dediğimiz fonlar sayesinde bir süre için daha ayakta kalmanın yolunu buldu. Bu arada bu senaryonun sahnedeki oyuncuları olan yeni türeme bankerler, tabir yerindeyse avantalarını aldılar ve tüydüler. Zaten toplam sayıları bir kaç yüzü geçmeyen bunlardan badireyi adli anlamda kazasız belasız atlatanlar burjuvaziye katılabilirler.

Sosyal anlamda meselenin ağırlıklı yönü bankerlere para yatıranlarda. Acaba bankerlere para yatıranlar kimlerdi?

Bu konuda elimizde istatistik veriler yok. Bankerzedeler kimler ve ne miktarda para yatırdılar? Bunlar bir açıklansa gerçekten yararlı olacak meselenin sosyal yanını eksiksiz incelemek için. Ama böyle bir şeyin yapılacağını pek sanmıyoruz. Çünkü ilk başta cuntanın işine gelmez böylesi. Neden mi? Şundan:

İflas etmiş bankerlere yatırılmış paranınnın 150-200 milyar TL olduğu söyleniyor. (Dikkat! Bu yazı Temmuz 1982 ortasında kaleme alındı) Ve bu para da yaklaşık 400 000 kişinin üzerinde. İşte sorun burada. Kim bu 400 000 kişi?

Bunlar içinde tekelci olsun olmasın sermayedarların olmadığı, olamayacağı, pek iyi bilinen ekonomik bir gerçeklik. Çünkü onlar, ekonomideki yerleri ve işlevleri icabı parayı bağlamazlar, tam tersine bankalarının paralarını kullanmanın yollarını ararlar. Bu tekelci burjuvazi için de böyledir, orta burjuvazi için de böyle. Onların güvenceleri, kârları ve malk, mülkleridir.

Bölelim 200 milyar TL.yi 400 000 kişiye. Kişi başına yarım milyon TL eder. Böylesi karmaşık meselelerde ortalamalarla hesap yapmak çok yanıltıcı sonuçlar verebilir. Ne ki elimizde veri yok. Ortalamayla iş görmek belki soruna bir aydınlık getirebilir.

Herkes bankerlere eşit para yatırmış olsaydı herkesin yaklaşık yarım milyon yatırmış olması lazımdı. Oysa gerçek durumun böyle olmadığı biliniyor. Bir kaç milyon yatıran da var, bir kaç on bin de! Ancak bir kaç milyonların 400 000 kişi içinde çok küçük bir azınlığı oluşturdukları aritmetik bir gerçek. Buna karşı bir kaç on binlikler oldukça yüksek meblağa varabilir. Ama şimdiye değin edinilen izlenim öyle ki, 400 000 in çoğunluğunu ortalamalar oluşturuyor. Tam ortalama yaklaşık yarım milyon. Biz büyük çoğunluğun 100 bin ile 1 milyon arasında para yatırmış olduğunu rahatça varsayabiliriz.

(Devamı 14. sayfada)

«ÜÇLÜ TOPLANTI»'NIN

TSİP, TKP ve TİP arasında Ocak 1982'de yapılan toplantının üzerinden 6 ay geçti. Toplantı sonrasında yayınlanan "Açıklama"da "Her üç parti, aralarındaki ilişkilerin bundan böyle düzenli yürütülmesi, cuntaya, emperyalizme, tekellere karşı sürdürdükleri siyasi kampanyaların bir program çerçevesinde ve olabildiğince koordine edilmesini veya birleştirilmesini, mücadelenin daha yaygınlaştırılıp, güçlendirilmesi amacıyla en geniş bir cephenin temellerinin bir an önce atılmasını ön gören çalışmaların yürürlüğe konmasını, bu amaçla cephenin ilkelerinin, alanlarının ve hedeflerinin belirlenmesini, tüm yurtsever, demokrat güçlerin bu cepheye kazanılması için olanca çabanın harcanmasını karar altına aldılar." deniyordu. Toplantıda ayrıca bu kararın hayata geçirilmesine yol gösterecek bir dizi somut kararlar da alınmıştı. Bu kararlar doğrultusunda 6 ayda ne kadar yol alındı, kararlar ne ölçüde uygulanmaya konuldu, neler yapıldı, neler yapılamadı? Bunları değerlendirmek, bir bilanço çıkarmak ve böylece önümüzdeki dönemin mücadele perspektiflerine doğru yol göstermek gerekiyor.

Açıklamada yer alan yukarıdaki "karar" bölümü incelendiğinde görülmektedir ki, aradan 6 ay geçtiği halde karar altına alınanların hemen hiçbirisi gerçekleşmemiştir. Ancak, bu karar metninin üç parti arasında yapılmak istenenlerin bir genellemesi olduğu, bir anlamda hedefleri belirlediği ve bu nedenlerle zaman alabilecek sabırlı çalışmalara ihtiyaç göstereceği söylenebilir. Biz bu tartışmaya gerek görmüyoruz. Çünkü söz konusu kararın hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla üç parti tarafından imzalanmış bir dizi somut kararlar var. Ve esas yapılması gereken, bu somut kararların gözden geçirilmesi, bu kararlar doğrultusunda nelerin yapıldığının değerlendirilmesi olmalıdır.

PARTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DÜZENLİ BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİ

Her üç parti arasındaki ilişkilerin düzene konması amacıyla sürekli işlerliği olan bir "İşbirliği Komitesi" (İK) oluşturulması kararı alınmış ve bu komitenin işleyiş esaslarını belirleyen protokol partiler tarafından imzalanmıştır. Toplantıdan sonra üç parti arasındaki ilişkiler bu komite vasıtasıyla sürdürülmüş, alınan kararların hayata geçirilmesi için yapılması gerekenler İK'nde görüşülmüştür. İK'nin çalışması, partiler arasındaki ilişkilerin sistemleştirilmesinde bir adım olmuştur. Ancak bellidir ki, yurtdışında oluşturulan İK, partiler arasındaki ilişkilerin düzene konmasına yetmez. Partilerin en yetkili yöneticilerinin yurtdışında olmaları, parti merkezleri arasındaki ilişkilerin işleyişinde bir kolaylık sağlayabilir ama bu gün mücadele esas anlamda ve ağırlıklı bölümüyle yurtiçinde verilmektedir. Bir kısım merkez yöneticileri dışında partiler Türkiye'dedir. Veya öyle olmak zorundadırlar. Bu nedenle partiler arasındaki ilişkilerde esas önemli olan, yurtiçindeki koordinasyondur.Çünkü en basitinden bir ortak çalışma yapılacaksa bu öncelikle Türkiye'de yapılmak zorundadır. Partiler arasındaki asgari bir işbirliği ilişkisi olacaksa -zaten işbirliği yapılmadığı takdirde ilişkilerin ne anlamı olabilir ki?- yurtiçinde merkezler seviyesinde bir koordinasyona kesinlikle ihtiyaç vardır. Bu nedenle TSİP temsilcisi İK'nin ilk toplantısına şu öneriyi getirmiştir.

"Türkiye'de partilerimiz arasında (........) bir koordinasyon oluşturulmalıdır. (........)."

İK'nin diğer tarafları TSİP'nin bu önerisine -devamlı üstelemelere rağmen- bir cevap getirmemişlerdir. Bu konunun sürüncemede kalması üzerine TSİP, önerisini İK'nin 1 Haziran 1982 tarihli toplantısında sözlü ve 15 Haziran 1982 tarihli toplantısında yazılı olarak bir kez daha şöyle tekrarlamıştır.

"Kararın 2 nci maddesi uyarınca "ortak bir çalışma programı" hazırlanması konusundaki gelişmeler de son derece yetersiz kalmıştır. Çünkü bu kararın hayata geçirilebilmesinin ön şartı olan ve 27 Şubat 1982 tarihli ilk toplantıya getirdiğimiz "Türkiye'de Partilerimiz arasında ortak bir koordinasyon oluşturulması" yolundaki önerimiz, komitenin diğer tarafları tarafından sürüncemede bırakılmıştır. Açıktır ki, faşizme karşı mücadelenin ağırlığı yurtiçindedir ve Partilerimizin ortak çalışma yürütmeleri için ilk başta yurtiçinde koordinasyona gitmeleri gerekir. Bu doğrultudaki önerimizi yineliyor ve tarafların kararlarını bildirmelerini istiyoruz."

TSİP'nin konuya değgin bu uyarısına da taraflardan bir cevap gelmemiştir.

Mücadelenin ağırlığının yurtiçinde olduğu bir gerçektir. Ama faşist diktatörlük şartlarında, yurtdışındaki mücadelenin önceki döneme kıyasla daha bir önem kazandığı da, anti-faşist mücadelelerin dünya pratiğinin gösterdiği bir diğer gerçektir. Bu nedenle TSİP yine ilk toplantıya yurtdışındaki çalışmaların koordinasyonuyla ilgili olarak şu öneriyi getirmiştir.

"F.Almanya düzeyindeki çalışmaları gerektiği zaman toplanmak kaydıyla koordine edecek arkadaşların görevlendirilmesi ve bu arkadaşlarca (........), pratik çalışma içinde bu demokratik örgütleri genel anlamda yönlendirecek kollektif çalışmaların ve görüşmelerin yapılması, bu üst düzey platformunun Avrupa ve göçmen işçileri ile zaman yitirmemesi -ancak o kademede de halledilmeyen çok önemli konuların bu merkezi platforma getirilmesi-,"

Taraflardan bu konuda da TSİP'nin önerisine somut cevap gelmemiştir. Bu nedenle de "korkulan başa gelmiş" ve doğrudan F.Almanya çalışmalarıyla ilgili bir kısım konular, hiç gereği yokken İK'nde görüşülmüştür. Böylece İK doğrudan kendisini ilgilendirmeyen konularla gereksiz yere vakit yitirmiştir. Bu nedenle yine 15 Haziran 1982 tarihli toplantıda TSİP konuya ilişkin teklifini bir kez daha yinelemek zorunda kalmıştır.

"İçinde bulunduğumuz şartlarda yurtdışındaki Parti faaliyetlerinin de -özellikle cuntaya karşı mücadelenin geliştirilmesi açısından- önemli ağırlığı vardır. Bu konuyla ilgili olarak yine ilk toplantıda "F.Almanya düzeyindeki çalışmaları, gerektiği zaman toplanmak kaydıyla koordine edecek" bir alt komitenin oluşturulması önerilmişti. Bu güne değin böyle bir komite oluşturulamadığı için F.Almanya'daki işbirliği çalışmalarına değgin meseleler kaçınılmaz olarak üst komitede ele alınmak zorunda kalmıştır. Bu nedenle de İşbirliği Komitesi, asli görevi olan, 3 Parti arasındaki koordinasyon ve işbirliğinin geliştirilmesi konusunda F.Almanya meselelerini de görüşmek sebebiyle zaman kaybına uğramaktadır. Önerimiz, 3

ALTINCI AYI DOLARKEN

Parti arasındaki yurtdışı eylem birliğine ilişkin meselelerin, bundan böyle daha alt seviyedeki bir yurtdışı komitesi tarafından ele alınması, orada çözüme ulaştırılamayan önemli konuların bu üst komiteye getirilmesidir."

Bu konuda da bugüne değin somut bir adım atılmış değildir.

PARTİLER ARASINDA İŞ VE EYLEM BİRLİĞİ YAPILMASI

Toplantının karar metninde bu konu şöyle belirlenmişti:

"2. Şu anda her üç partinin ayrı ayrı sürdürmekte oldukları siyasi kampanyaların bundan böyle koordine edilmesine ve olabildiğince birleştirilmesine, partiler arasındaki diğer ilişkilerin sistemleştirilmesine,

Bu kapsam içinde,

2.1. Ortak bir çalışma programı hazırlanmasına,

2.2. Rasyonel bir zamanlamaya dayandırılan bu program gereğince anti-faşist, anti-emperyalist mücadelenin yığınsallaştırılıp, güçlendirilmesi sonucunu verecek siyasi kampanyaların düzenlenmesine,

2.3. (........) sendika önderlerinin (........) işbirliğinin sağlanmasına,

2.4. Yurtdışındaki yığın (........) işbirliğinin geliştirilmesine ve ortak çalışma programlarının ana hatlarıyla belirlenmesine,

2.5. Genç Öncü, İGD ve SGB'nin (........) iş ve eylem birliği meselelerini görüşmelerine imkân sağlanmasına,

2.6. Kendi aralarındaki temel ideolojik ve politik konuları görüşmek amacıyla sempozyumlar düzenlenmesine,"

Bu konuyla ilgili olarak TSİP'nin, İşbirliği Komitesi'nin ilk toplantısına getirdiği somut öneriler şunlardı.

"-Eylembirliği takvimi yapılmalıdır: Önerilerimiz, kısa erimde: a) Türkiye'de 1 Mayıs'ın ortak bir mücadele platformu haline getirilmesi, b) DİSK konusunda Türkiye'de kampanyaya yönelik ortak çalışmaların olanaklarının aranması, c) Barış (........) tutuklamaları konusunda aynı olanakların zorlanması, d) Daha uzun erimde, referandum kampanyasında partilerin görüşleri ortak ise birlikte uğraş verilmesi,

-Sendika meselelerinin gündeme alınıp konuşulması ve gerektiğinde bu konuda prensip kararlarına varılması,

-Üç parti arasında yapılacak ideolojik konulu sempozyumların konuları ve teknik özellikleri konusunda kısa zamanda bir takvim yapılması,

-(........) ortak bir gazetenin a) ilkesel, b) ideolojik, c) programatik, d) teknik konularının görüşülmesi,"

Bilindiği gibi bu konuların hemen hiçbirisinde dişe dokunur bir gerçekleşme, bir uygulama olmadı. Çünkü eylem birliğinin ön şartı olan yurtiçi koordinasyonun oluşturulması devamlı savsaklandı.

"Temel ideolojik ve politik konuların" görüşüleceği sempozyumların programlanması çalışması yapıldı. Ne ki, henüz kesinleşen bir program ve takvim yapılmadığı için tek bir sempozyum dahi düzenlenemedi.

Bunun dışında yine karar uyarınca "sendika önderlerinin işbirliğinin sağlanması" konusunda görüşmeler yapıldı. Ancak TKP'nin bölücü nitelikteki grupçu ve monopolist emrivakilerde (oldu bittilerde) ısrar etmesi, TSİP'nin önerdiği, yurtdışındaki tüm sendikacıları kapsayacak ve sendikal hareketin birliğini temsil edecek bir reorganizasyona yanaşmaması sonucu bu konuda da olumlu bir adım atılamadı.

Bunlar dışındaki konular -özellikle yurtdışı çalışmalarının gereksiz yere toplantıları işgal etmesi nedeniyle İK'nde hemen hiç ele alınamadı. Bunun üzerine TSİP temsilcisi daha ilk toplantıda taraflara öneriler somut iş ve eylem birliği sorunlarını, önce 1 Haziran 1982 tarihli toplantıya sözlü olarak, 15 Haziran 1982 tarihli toplantıya ise yazılı olarak şöyle getirdi.

"Bu gün Türkiye'de sendikal çalışmaların son derece yetersiz kaldığı bir gerçektir. Nitekim yine ilk toplantıda meselenin İK gündemine alınması ve "bu konuda prensip kararlarına varılması" tarafımızca önerilmiştir. DİSK yöneticilerinin idamla yargılandığı, sendikal hakların tümüyle iğdiş edileceği bir hukuki düzenlemeye gidildiği günümüzde, sendikal mücadelenin perspektifini ve hedefini tespit etmek büyük önem kazanmaktadır. Bu nedenle Türkiye'de sendikal mücadelenin reorganizasyonu konusunun acilen İK'nin gündemine alınmasını önermekteyiz.

"Yurt Dışında DİSK'le Dayanışmanın Örgütlenmesi:

Kararın 2,3 nolu maddeleri uyarınca Partimiz (........) (bu meseleyi) ilk baştan beri gündeme getirmiş ve bu konudaki olumsuzlukların giderilmesi için ilkesel önerilerde bulunmuştur: Yurtdışındaki sendikacıların şu andaki birlik ve beraberlikten yoksun konumu, DİSK'le dayanışmanın geliştirilmesi karşısında en büyük handikaptır. Bu olumsuzluğun aşılabilmesi için, şu ana kadar başvurulan tüm oldubittilerden vazgeçilmesinden ve herkesi kucaklayıcı bir tutum izlenmesinden başka çare yoktur. Ve bu konunun, çözüme ulaştırılmasının ilk adımı, Partilerimiz arasında görüşülüp bir karara varılmasından geçer. Kararın ilgili maddesi doğrultusunda (........) İK'nin meseleyi ilk toplantıda gündeme almasını istiyoruz."

"Günümüzde Barış meselesinin kazandığı büyük boyutları ve devrimci önemi tekrarlamanın fazla bir gereği yoktur. Üstelik Amerikancı cuntanın gerek Orta Doğu, gerekse dünya barışı için ne büyük tehlike teşkil ettiği göz önüne alınırsa, Türkiye'li barış severlere düşen sorumluluğun daha da önem kazandığını görüyoruz. Cuntanın Türkiye'li barış severlere saldırısı nedeniyle Türkiye barış hareketine sahip çıkmak, bu konunun gereklerini yerine getirmek ilk başta partilerimize düşen bir görevdir."

"Partilerimiz arasındaki işbirliğinin güçlü ve yararlı bir şekilde somutlanabilmesi amacıyla, yine ilk toplantıya "ortak bir gazete" çıkartılması önerisi tarafımızca getirilmişti. Bu konuda da bir çalışma yapılmış değildir. Son derece hayati önemi olduğuna inandığımız önerimizin yine ilk toplantıda gündeme alınmasını dilemekteyiz."

"Cuntanın hazırladığı gerici Anayasa'nın Kasım ayı ortalarında "referandum"a açılacağı resmi çevrelerce ifade edilmektedir. Bu "Anayasa" oylaması anti-faşist mücadele sürecinde çok önemli bir kilometre taşı olabilir ve bu konuda cuntaya, demokrasi düşmanlarına indirilecek darbenin, mücadelemizin geliştirilmesinde bir sıçrama oluşturması sağlanabilir. Bu nedenle "Anayasa" oylamasındaki politikanın bu gün-

den niteliğe kavuşturulması gerekir ki, önümüzdeki dönem iyi değerlendirilip, politikanın hedefine varması sağlanabilsin. Önerimiz, Anayasa Referandumu karşısında izlenecek politikanın belirlenmesi için konunun acilen İK gündemine alınmasıdır."

Bu somut önerilerimize de taraflardan henüz bir cevap gelmiş değildir.

GENİŞ BİR DEMOKRASİ CEPHESİNİN OLUŞTURULMASI

Günümüzün en yakıcı meselesi Ankara'daki faşist cuntadan bir an önce kurtulmaktır. Bunun da yolu tüm demokrasi güçlerini kapsayacak en geniş bir cephenin acilen örgütlenmesi ve bu cephenin yığınsal mücadelesiyle Evren cuntasının alaşağı edilmesidir. Bu konu Karar'da şöyle ele alınmıştı.

"1. Günümüzdeki mücadelenin en gerekli ve acil örgütlenmesi olan geniş bir cephenin temellerinin bir an önce atılıp inşa edilmesi için gerekli ön çalışmaların yapılmasına,

Bu kapsam içinde:

1.1. Yurtsever, demokrat güçlerin iktidarı ele geçirmesini hedefleyen bir "cephe programı" taslağı hazırlanmasına,

1.2. Cephe içinde yer alabilecek diğer örgütlerle, güçlerle, kişilerle ilişkiye geçilerek onların cephe program taslağı hakkında görüşlerinin alınmasına,

1.3. Bu çalışmalar tamamlanır tamamlanmaz önce İK'nde, sonra her üç partinin merkezlerinde yapılacak değerlendirmeler ve alınacak kararlarla birlikte o anda mümkün olabilen azami kapsam içinde cephenin temelinin atılmasına,

1.4. Cephenin mümkün olabilecek en geniş kapsama ve toplumsal yaygınlığa ulaşmasını hedefleyen ısrarlı bir politika güdülmesine,"

Pratik olarak da Cephe çalışmalarının ilk adımı şu şekilde belirlenmişti.

"4. 12 Eylül darbesi öncesinde oluşturulan "dörtlü işbirliği" (........) günümüz şartlarında genel hatlarıyla geçerli ve işlerli bulunduğu takdirde cephe çalışmalarına değgin 1.1. ve 1.2. maddelerinde belirlenen çalışmaların dördüncü tarafında katılacağı bir başka komite tarafından da yürütülmesine."

İşbirliği Komitesi'nin ilk toplantısında TSİP delegesi demokratik bir cepheyle ilgili çalışmaların hemen başlatılmasını önerdi:

"- Hayata geçirilecek cephe kuruluşu çalışmaları için Devrimci Demokratlar'la görüşülmeli, onların da bu komiteye katılmaları için öneri getirilmelidir."

TSİP'nin toplantılardaki ısrarlı tutumuna rağmen meselenin sürüncemede kalması üzerine TSİP delegesi tarafından Komite'nin 13 Haziran 1982 tarihli toplantısına şu somut öneri getirildi.

"Üçlü Toplantı kararının 1 inci ve 4 üncü maddeleri uyarınca anti-faşist cephe meselesinin Devrimci Demokratlar'ın da katılacağı "Dörtlü İşbirliği" tarafından acilen ele alınması konusundaki ısrarlı önerilerimizden bu güne değin hiç bir olumlu sonuç alınamamıştır. İşbirliği Komitesi'nin Partimiz dışındaki taraflarının bu konuyu sürüncemede bırakmaları, anti-faşist mücadelenin örgütlenmesinde mazur görülemeyecek zaman kayıplarına yol açmaktadır. Devrimci Demokratlar'ın temsilcisinin de katılacağı dörtlü bir komite oluşturularak, anti-faşist cephe konusunun, 1 nolu karar uyarınca en kısa zamanda ele alınması doğrultusundaki önerimizi, bir kez daha yineliyor ve diğer tarafların bu konudaki görüşlerini kesinleştirmelerini, yani 4 nolu kararda belirtildiği üzere "(........)"nün günümüz şartlarında genel hatlarıyla geçerli ve "işlerli" olup olmadığı doğrultusundaki kararlarını net olarak üçlü platform'da belgelemelerini istiyoruz."

Ancak diğer taraflar TSİP'nin bu önerisini redettiler ve cepheye değgin çalışmaların ilk önce üçlü olarak başlatılmasında, bu konuda ilk ağızda üç partinin ortak davranmasında ısrar ettiler. TSİP ise, TKP'nin Devrimci Demokratlar hakkındaki görüşünü resmen açıklamasından sonra, kararın 4 üncü maddesi uyarınca Cephe meselesinin ancak ve ancak "dörtlü işbirliği" çerçevesinde ele alınması gerektiği noktasında ısrar etti. Aksi halde, yani üç partinin önceden görüşüp hazırlayacakları bir çalışmayla Devrimci Demokratlar'a gidilmesinin "dörtlü işbirliği"ndeki tarafların eşitliği ilkesiyle bağdaşmayacağını, zaten işbirliği, eylem birliği, cephe benzeri konuların 12 Eylül öncesinde varılan seviyeden -hiç bir inandırıcı gerekçe yokken- daha geri bir seviyeden ele alınmasının mazur görülecek hiç bir yanı olamayacağını devamlı vurguladı. Sonuçta öteki tarafların cephe konusunun, ilk önce Devrimci Demokratlar olmaksızın geliştirilmesi noktasındaki direnmeleri sürdüğü için, olumlu bir gelişme mümkün olmadı.

Burada hemen altını çizelim ki, TSİP'nin bu konudaki kararlı tutumu prensiplerinden kaynaklanmaktadır. TSİP hiç bir şart koşmaksızın TİP ve TKP'yle her konuyu görüşüp, tartışır. Nitekim cephe konusunda İK toplantılarında görüşmeler yapılmamış değildir. Bu konuda TSİP'nin ısrarı, mevcut olandan daha dar bileşimlerden yola çıkmamak, yani daha baştan cepheyi darlaştırmamak doğrultusunda olmuştur.

SONUÇ

Üçlü toplantıdan bu yana geçen 6 ayın bilançosu kısaca yukarıdaki gibidir. Türkiye gibi, politik kuruluşlar arasındaki ilişkiler, cephe, işbirlikleri, eylem birlikleri vb. konular açısından bir hayli geleneksiz ve bu nedenle de çorak bir ülkede yukardaki bilançoyu yine de azımsamayacaklar çıkabilir. Ne ki, biz aynı kanıda değiliz. Evet, ortaklaşa iş yapmak, hele bunu cephe vb. en gelişkin örgütlenme şekillerine dönüştürmek hiç de kolay değildir. Kimsenin elinde sihirli değnek yoktur ve dostça ilişkiler, işbirlikleri, cepheler, sadece kararları alınarak kurulmuş olamazlar. Ne ki, Türkiye'de halkın bunaldığı faşist diktatörlük şartlarında, bu türden karşılıklı, çok taraflı ilişkiler ve oluşumlar gerçekten son derece aktuel hale gelmişler, hayati önem kazanmışlardır. Ve madem ki, bu türden ilişkiler yakıcı bir şekilde gündemdedirler, çözüme ulaşmaları, ulaştırılmaları için elden geleni arda koymayacak yegane yoldur. Aksi halde hayatın kendisi çözümü dayattığından, bu gerçeği kavramayanlar saf dışı olup giderler. Olacak olana biraz zor varılır ama ona omuz verenler sayesinde mutlaka varılır. Ötekiler ise ayak bağı olmuş olmanın ağır sorumluluğundan hiç bir zaman kurtulamazlar.

Evet, bir daha altını çizelim ki, bir "demokrasi cephesi"nin oluşturulmasına günümüz şartlarında 6 ay yeterli olmazdı. Ama bunun önünü açacak ilk çalışmalar pekala gerçekleştirilebilirdi. Mesela yurtiçinde koordinasyon sağlansaydı, diyelim 1 Mayıs'da ortak bir bildiri dağıtılabilinirdi. Devrimci Demokratlar'ın da katılacağı bir cephe çalışması başlatılıp bir ön çalışmadan sonra diğer demokrasi güçleriyle ilişkiye geçilebilirdi. Sendikal dayanışma konusunda emrivakilerden vazgeçilseydi uluslararası platformda güçlü bir dayanışma sağlanabilirdi.

Ama bunların hiçbirisi olmadı. Ve gerçekleşmeleri objektif olarak kendini dayatmış ve mümkün olan bu türden konular sürüncemede kaldığı sürece, arada bir yayınlanacak ortak bildiriler, işbirliğinden somut yarar bekleyen işçileri, emekçileri , demokrasi yanlılarını olsa olsa hayal kırıklığına uğratır.

(Devamı 15. sayfada)

ŞİLİ'DE PİNOCHET DİKTATÖRLÜĞÜNE KARŞI HALKIN BAŞKALDIRISI

DKP yayın organı "Unsere Zeit" da İvan Ljubetic imzasıyla yayınlanan ve Şili'deki anti-faşist direnişin yeni bir döneme girdiğini vurgulayan yazının çevrisini aşağıda veriyoruz:

***

Lenin gözlemlerin tam olarak yapılmasını, başlangıçta henüz zayıf olanın, zamanla tayin edici duruma yükseleceğini ve bu yeniliğin keşfedilmesi gerektiğini tavsiye eder. Bu yazımızda Şili'deki anti-faşist direniş içinde gelişip ortaya çıkan bir yenilikten söz edeceğiz.

Pinochet, referandum komedisiyle 12 Mart 1981'de yürürlüğe giren bir faşist anayasa kabul etti. Böylelikle, bazılarının umduğu gibi yavaş yavaş demokrasiye geçileceği ümidi de suya düşmüş oldu. Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan, daha anayasanın kabul edilmesinden önce 3 Eylül 1980 günü bir açıklama yaparak diktatörlüğün devrilmesi için Şili halkının ayaklanma hakkından ve her türlü aracın kullanılmasından söz etmişti. Şili solu'nu temsil eden 8 parti bir yıl sonra, 18 Eylül 1981'de bu açıklamayı onaylamışlardı.

Şili'deki direniş 1980 Eylül'ünden bu yana halk başkaldırısı diye niteleyebileceğimiz yeni bir döneme girdi. Halk başkaldırısı yeni ve ne anlama geldiği açıkça anlaşılmayan bir kavramdır. Bununla, sonucu, süre ve şekilleri daha önceden bilinmeyen geniş kapsamlı bir süreç tanımlanmaktadır. Örneğin, halk başkaldırısı, silahlı halk ayaklanması ile karıştırılmamalıdır. Ayaklanma daha kapsamlı olup, diktatörlüğün devrilmesine yardım edecek bütün eylemleri içerir ve gerekli olmamakla beraber büyük bir olasılıkla silahlı bir ayaklanmaya da dönüşebilir.

Şili halkı, halk başkaldırısı yolunda ilk adımlarını atmaktadır. Eski denenmiş mücadele şekillerini bir yana itmemekle beraber, yeni mücadele şekillene vakıf olmayı öğrenmektedir.

Anti-faşist direnişin her aşamasında olduğu gibi bu aşamada da kitlelerin mücadelesi ve birliği, tayin edici unsurlardır. Ama sadece bu yeterli değildir. Başarılı bir halk başkaldırısına dönüşmezse yetersizdir. Halkın başkaldırısı geniş kitleler tarafından gerçekleştirilmezse, hedefine asla ulaşamaz.

Polislere Karşı Taş: Şili'deki direnişin bu döneminde kitlelerin kararlılığı, mücadelesi ve birliği tayin edici öneme haiz olmakla beraber, mücadele güçlerini olası bir silahlı ayaklanmaya hazırlama da o derece önemlidir.

1981 yılındaki olaylar, işçi sınıfının direnişin çekirdeği ve motoru olduğunu kanıtlamıştır. Eylemleri, onların büyük mücadele kararlılığını ve birliğini göstermiştir.

1Mayıs 1981'de Santiago ve diğer kentlerde sokak gösterileri olmuştur. Özellikle başkentte mücadeleci kitle eylemleri düzenlenmiştir. İlk defa göstericiler, kendilerini polisin baskısına karşı yumruk ve taşlarla savunmuşlar ve hatta bazı tutukluların yeniden serbest bırakılmasını sağlamışlardır. Bu kitlelerin birlik ve kararlılığının somut bir ifadesidir.

1981, gittikçe artan ölçüde işçi mücadelelerinin olduğu bir yıldı. Bir çok grevler yapıldı. Bazılarının, El Teniente'deki bakır madenindeki grev gibi, büyük politik önemi vardı. Nisan sonunda başlayarak hemen hemen iki ay sürdü. Bu mücadeleci grev, diktatörlük tarafından atanan sendika başkanının iradesine karşı yapıldı. Bu grevde yeni olan, grevcileri desteklemek üzere kadın ve gençlik gruplarının oluşturulmuş olması ve hatta Halk Hükümeti'ne karşı çalışmış olan kamyon ve taksi şoförleri de dahil bir çok sendikanın grevcilerle aktif dayanışma göstermesiydi. Bu arada kadınlar da, mücadeleci sokak gösterileri düzenleyerek polisin baskısına karşı koydular.

Diğer bir çok grevde de ayni özellikler saptanabilir. Ekim 1981'de biri kömür işçilerinin ki, öteki de liman işçilerinin olmak üzere iki tane önemli grev yapıldı. Biz burada sadece, her iki grev süresince meydana gelen iki olaya değineceğiz. Kömür işçileri grevin bitiminde hep beraber Lota mezarlığına kadar bir yürüyüş düzenleyerek, orada Ekim 1973'de diktatörlük tarafından öldürülen 4 komünist sendika yöneticisini andılar.

Liman işçilerinin grevinde ise, grevci işçilerin eşleri tarafından düzenlenen büyük bir gösteri yapıldı. Valparaiso'da yapılan ve yaklaşık bin kadının katıldığı bu gösterilerden birinde, kadınlar polise karşı büyük iğneler kullanarak kendi kendilerini savundular.

Çok önemli başka bir olay da, en geniş ve en çok birliği sağlamış sendika grubu olan Ulusal Sendika Konfederasyonu (CNS) tarafından ulusal istemler listesinin sunulması oldu.

Bu belgenin savunulması mücadelesi ve bu belgeyi savundukları için tutuklanan sendika yöneticilerinin serbest bırakılması için yapılan eylemler, 1973'ten bu yana ilk kez ulusal bir düzeye erişerek, en geniş halk kesimlerinin birleşmesine yol açtı.

Gecekondular kendi kendilerini savunuyorlar: Bu yeni mücadele ruhu, başka kesimlerde de gözlemlenmektedir. Örneğin, iki polis, 1 Kasım günü Santiago'daki Victoria semtinde bir gecekonducuyu tutuklamak istediler. Polisin bu davranışına tepki gösteren yüzlerce gecekondu sakini, diktatörlüğün adamlarını taşa tuttular. Polis, duruma hakim olmak için fazla sayıda destek aldı. Çatışma sonunda artık sadece halktan değil, her iki taraftan da yaralananlar vardı. Yaklaşık yüz kişi tutuklandı. Bu, artık tamamen açıkta yatan gecekonduculardan oluşan bu semtteki ilk direniş eylemi idi.

Öte yandan, mücadeleciler başarılı komando eylemleriyle kendilerini olası bir silahlı mücadeleye hazırlamaktadırlar. Bu komandolar, elektrik tesislerini bombalamakta, faşistlerin veya çokuluslu tekellerin binalarına baskınlar düzenlemekte, halka duyurularını iletmek üzere radyo istasyonlarını işgal etmekte, işkenceci ve muhbirlere hadlerini bildirmekte, yiyecek maddeleri taşıyan kamyonları ele geçirerek gecekondu semtlerinde dağıtmakta, futbol stadyumlarında, parklarda, sokaklarda eylemler düzenlemektedirler...

ŞİLİ'DE SENDİKALARIN İSTEMLER LİSTESİ

Şili Kardinali Silva Henriguez, Şili'deki olağanüstü durumu, ülke tarihinde şimdiye kadarki tedavisi en imkansız ekonomik bunalım olarak tanımladı. Pinochet rejiminin en ateşli savunucusu olan işverenler derneği başkanı bile,

(Devamı 14. sayfada)

POLİTİK BİLİNÇLENDİRME VE ÖRGÜTLENME ARACI OLARAK:

AJİTASYON-PROPAGANDA

İşçi sınıfının iktidar mücadelesindeki aracı hiç kuşkusuz, onun kendi bağımsız siyasal sınıf örgütüdür, yani işçi sınıfı partisidir. Parti aynı zamanda işçi sınıfının burjuvaziye karşı verdiği ideolojik mücadelenin de yönlendiricisidir.

Burjuvaziye karşı ideolojik mücadele ise genel olarak Parti'nin ajitasyon ve propaganda faaliyetleri kapsamındadır.

Ajitasyon ve propaganda birbirlerinin bütünleyicisidirler, ama aynı şey değildirler.

Dergimizde daha önce çeşitli vesilelerle ele almış olduğumuz ajitasyon konusunu güncel örneklerle yeniden işlemek istiyoruz.

PROPAGANDA

Bilimsel literatürdeki propaganda kavramı, burjuva siyaset terminolojisinde kullanılandan farklıdır.

İşçi sınıfı açısından propaganda,

A)İşçi sınıfı biliminin ve dünya görüşünün bu kapsamdaki bütün genel doğruların, SINIFLAR VE SINIF MÜCADELELERİ gerçeği başta olmak üzere yaygınlaştırılmasıdır.

B)İçinde bulunulan dünya ve ülke koşullarında yaşanılan ekonomik, sosyal ve siyasal olayların bilim açısından (sınıfsal bakımdan) yorumlanması ve açıklanmasıdır. Görüldüğü gibi propaganda kapsamına giren bu iki şey birbirinden farklıdır.

Propagandanın bir yanı olan bilimin ve genel doğruların yaygınlaştırılması ve işçi sınıfının daha geniş kesimlerine maledilmesi diyalektik ve tarihsel maddecilikten, ekonomi politik ve sosyalizm gibi işçi sınıfı biliminin üç ana bileşeninden başlayıp, devlet ve devrim, ulusal sorun, enternasyonalizm, parti öğretisi, barış... gibi konulara kadar bilimin bütün doğrularının ileri işçilere ve diğer emekçi kesimlerein ileri unsurlarına kavratılması için yapılan çalışmaların tümüdür. Örneğin yayınlamış olduğumuz bütün öğretici broşürler, yazılar, örgüt içi eğitim çalışmaları, sempatizan eğitimleri, seminerler, peryodik yayınlarımızdaki eğitim köşeleri veya maoizme, troçkizme, sağ ve "sol" revizyonizme, milliyetçiliğe vb. karşı verdiğimiz teorik mücadeleler bu kapsama girer.

Öte yandan, propaganda sadece bu değildir. Günümüz dünyasının tahlili, Türkiye'nin tahlili, yaşanılan uluslararası ve ulusal sosyo-ekonomik fenomenlerin ve politik olayların sınıfsal açıdan yorumlanıp açıklanması, bu çerçevede burjuvaziye karşı verdiğimiz mücadele, sosyal demokrasinin politikalarına ya da anti-faşist, anti-emperyalist güçler arasında yeraldığı halde toplumsal ve siyasal olayları bilim dışı açıklayan siyasal çizgilerin bu açıklamalarının ve görüşlerinin eleştirilmesi, hatta genel hatlarıyla işçi sınıfı politik platformu içinde olsalar da Türkiye'ye değgin yanlış stratejiler, politikalar güden partilerin bu görüşlerinin eleştirilmesi yine propaganda kapsamındadır. Uzun yıllar boyu düzenli açık yayınlarımız, sayısız toplantılarımız, basın demeçlerimiz, radyo ve TV konuşmalarımız vb. burjuvaziye ve sol içindeki yanlış görüşlere karşı verdiğimiz ideolojik mücadelenin ve olayları bilimsel açıdan açıklayıp bunları ileri unsurlara kavratma çabasının araçları olmuştur. Bugün de merkez yayın organımız, broşürlerimiz, örgüt içi eğitim çalışmalarımız, sempatizanlarımızla bu kapsamdaki konuşmalarımız, okuma gruplarımız vb. günümüz koşullarındaki propaganda çalışmalarıdır.

AJİTASYON

Ajitasyon ise belli bir somut olayı alıp, onu analize tabi tutmadan öne çıkarmak ve göze batırmaktır. Örneğin, günümüzde somutlarsak, Kenan Evren cuntasının yaptığı zamları işlemek, ekmeğin, etin, sütün, yumurtanın ve diğer basit gıda maddelerinin kilosunun 12 Eylül'den bu yana kaç liradan kaç liraya çıktığını söylemek ve bunu göze batırmak bir ajitasyondur. Veya 150 bin kişinin siyasal nedenlerle zindanlarda olduğunu, asker-polis sürek avıyla 443 kişinin öldürüldüğünü, işçi semtlerinde ve Kürdistan köylerindeki operasyonları ve zulümleri vurgulamak da ajitasyondur. Gene cunta hangi işçi haklarını gaspetmiştir bunları saymak da ajitasyon kapsamına girer. Ya da örneğin 12 Eylül'den önce grev halinde olan işçilerin ücret zammı taleplerinin 350 TL olduğunu, işverenlerin ise 280-290 TL zam vermeyi kabul ettiklerini, askeri darbenin grevleri yasaklamasıyla birlikte cuntanın öngördüğü ve işverenlerin verdiği zamların 110-115 TL civarında olduğunu hatırlatmak ve bu tek noktayı öne çıkarmak da bir ajitasyondur. Gene cuntanın uluslararası ilişkileri bakımından, darbeden 48 saat önce Hava Kuvvetleri Kumandanının ABD Genel Kurmay Başkanı Rogers tarafından Washington'a çağrıldığını, Şahinkaya'nın alelacele oraya gidip Rogers'le görüşüp hemen döndüğünü söylemek de darbedeki Amerikan parmağını göze batıran bir ajitasyondur. Ya da aynı kapsamda 11 Eylül gecesi darbe girişimi başlamışken ama cunta kendisini ilân etmeden ve cuntacı generaller kendi isimlerini açıklamadan iki buçuk saat önce Amerikanın Sesi Radyosu'nun darbeyi ve yönetenlerini dünyaya duyurduğunu söylemek de bir ajitasyondur.

Böyle münferit olayların tek tek göze batırılması veya bir toplumsal, ekonomik ya da siyasal olayın tek yanının, en çarpıcı, en belirgin yanının öne çıkarılıp göze batırılması en geniş kitleleri ve emekçilerin ileri olmayan unsurlarını bile uyarmaya hizmet ettiği için önem taşımaktadır. Bu açıdan denilebilir ki, ajitasyon, basit ve çarpıcı bir uyarma tarzıdır.

Propaganda ise o göze batırdığımız olayların sınıfsal izahı ve çok yönlü açıklamasıdır. Ajitasyon ile propaganda arasındaki farkı yukarıda verdiğimiz güncel örneklerle ele alırsak: cuntanın yaptığı zamları veya fiyatların kaçtan kaça fırladığını belirtmek ajitasyonsa, cuntanın bu zamları niçin yaptığını, bu zamların veya bunlara yol açan ekonomik politikanın hangi egemen sınıf ve zümrelere, hangi tekelci çıkarlara uygun olduğunu diğer olgularla bütünleştirip anlatmak ve 12 Eylül faşist darbesinin gerçekte 24 Ocak kararlarının uygulanma şartı olduğunu açıklamak, bu cuntanın nasıl da İMF ve yerli tekeller emrinde olduğunu göstermek... propagandadır. Aynı şekilde işçi haklarının gaspedilmesi, veya son iki üç yılda fiyatlar %250 artmışken, işçi ücretlerindeki ücret artış üst limitinin cunta tarafından brüt %70 olarak tutulduğu, yani 12 Eylül öncesinde son toplu sözleşme döneminde fiyatlar 2,5 misli artmışken, cuntanın öngördüğü net artışın ancak yarım misli olduğu, böylece son dört yılda sonuç olarak fiyatların ücretlerden beş kat daha arttığı, yani işçilerin mali durumunun ve satınalma güçlerinin iki yıl önceye nazaran 5 misli kötüleştiği gerçeklerinin altını çizerek, bunun tekelci sermayeye nasıl yaradığını anlatmak ve yıllardır tekelcilerin ücretleri dondurma, grev hakkını kaldırma, sendikal hakla-

rı yoketme konusunda dile getirdikleri görüşleri de sergileyip, Kenan Evren cuntasının tekelci sermaye uşağı niteliğini belirtmek, ajitasyonun propaganda ile bütünleştirilmesidir.

Verdiğimiz örneklere devam edelim: cuntanın kaç yüz bin kişiyi tutukladığını, işçi semtlerinden ve Kürt köylerine kadar nasıl bir terör estirdiğini, her türlü emekçi hakkını nasıl gaspettiğini, düşünce, söz, basın özgürlüğü, yargı bağımsızlığı dahil bütün demokratik hak ve özgürlükleri nasıl yokettiğini anlatırken, bunları niçin yaptığını (yukarıda değindiğimiz ekonomik politikaları uygulamak, yani tekelci sermaye diktatörlüğünü ve sömürüsünü pekiştirmek için yaptığını) izah etmek gene ajitasyonun propaganda ile tamamlanmasıdır. Yani ajitasyon ile o çarpıcı olayların göze batırılması sayesinde uyarılabilen emekçilere politik bilincin verilmesidir.

Cuntanın ABD ve NATO ile ilişkilerinde ajitasyon bakımından göze batırdığımız yukarıdaki iki olayın izahını yapacak olursak, ABD'nin son yıllarda izlediği gerginlik politikası, Orta Doğu'daki yeni politik-askeri planları, özellikle Afganistan ve İran olaylarından ve son petrol krizinden sonra ABD'nin bölgemizde ne gibi halk ve barış düşmanı emeller güttüğünü izah etmek, bu planları Türkiye'nin 12 Eylül öncesi parlamentosuyla yürütemeyeceğini açıklamak ve bu faşist cuntanın aynı zamanda nasıl da Amerikancı olduğunu göstermek propagandadır.

Ajitasyon: a)işlenen konunun (olgunun) niteliğine, b)bunun ilgi alanına, c)kullanılan aracın çeşidine göre türlere ayrılır.

İşlenen konunun niteliğine göre:

1-Siyasal Ajitasyon:

Siyasal bir olayı veya onun en çarpıcı yanını ele alarak öne çıkarmak suretiyle siyasal uyarmadır. Örneğin cuntanın bütün siyasal baskıları bu kapsamdadır: kaç kişiyi tutukladığı, kaç onbin kişiye işkence yaptığı, üstyapıyı faşistleştirmek ve askerileştirmek yolunda aldığı bütün baskı tedbirleri, işçi ve diğer emekçi haklarının gaspedilmesi, basın, düşünce ve anlatım özgürlüklerinin kaldırılması, siyaset yasağı, sendika ve diğer örgütlenme özgürlüklerinin yokedilmesi, yargı bağımsızlığının katledilmesi vb. vb. gibi. Ayrıca belediyelere varıncaya kadar cuntanın bütün merkezi ve yerel yönetimlere el koyması, çok sayıdaki emekli subayın teknik dairelere varıncaya kadar bütün devlet kurumlarına ve belediyelere yerleştirilmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri için köylere dek halktan zoraki para alınması, ordu mensuplarına avantajların sağlanması, ya da elinde yetki olan pek çok subayın rüşvet yemesi, gene cuntanın anayasa taslağındaki baskı maddelerinin bir bir göze batırılması vb. bunlar da siyasal ajitasyon kapsamına girer.

2-Ekonomik Ajitasyon:

Egemen sınıfların çıkarlarına uygun emekçi çıkarlarına aykırı ekonomik kararların ve uygulamaların çarpıcı bir şekilde öne çıkarılmasıdır. Örnek: zamlar, fiyat artışları, işçi ücretlerine sınır konulması, kıdem tazminatlarının ve ikramiyelerinin kısıtlanması veya tümden kaldırılması, asgari ücretin düşük tutulması, Yüksek Hakem Kurulu vasıtasıyla toplu sözleşme hakkının (Türk-İş dahil) fiilen ortadan kaldırılması, kamu sektöründeki işçilerin eskiden sahip oldukları adeta gelenekleşmiş birtakım hakların ve avantajların kaldırılması... ya da kırsal kesimde tarım ürünleri taban fiyatlarının alçak tutulması, tütün ekiminin devlet müsadesine bağlanması, küçük çifçilerin kredi olanaklarının bütün bütün yokedilmesi, memur maaşlarındaki artışın fiyat artışlarının çok altında olması vb.. vb.. gibi.

Ajitasyon konusunun etki ve ilgi alanına göre sınırlandırılması:

1-Merkezi Ajitasyon:

Parti'nin mevcut ve mümkün merkezi araçları tarafından yapılan ve bütün ülkeyi ilgilendiren genel siyasi ajitasyondur. Yukarıda anlattığımız bütün ekonomik ve siyasal konuların hepsi merkezi ajitasyon kapsamındadır. (Ülke çapındaki ilgi ve etki alanındaki bu ajitasyon da, işlenen konunun niteliğine göre a) Merkezi siyasal ajitasyon, b) Merkezi ekonomik ajitasyon diye ikiye ayrılır.)

2-Yerel Ajitasyon:

Bütün ülkeyi ilgilendirmeyen sadece belli bir yörede emekçileri ilgilendiren ajitasyondur ve Parti'nin yerel birimleri aracılığıyla yapılır. Örneğin bir fabrikada bilinçli işçiler patron tarafından işten çıkarılmıştır, veya Anadolu'da bir yerleşme birimindeki sivil veya askeri devlet görevlisi her türlü keyfi uygulamayı yapmaktadır ya da rüşvet yemektedir, ya da bir başka yörede belediye halkın aleyhine şöyle şöyle bir karar almıştır, yahut da belli bir yörede köylülerin sulama veya otlak olanakları oradaki kapitalist veya ağa tarafından veya kaymakam ya da jandarma komutan marifetiyle gaspedilmiştir. Bütün bu münferit ve yerel olaylar, işçi sınıfı partisinin ilgili yerel birimleri ve ajitatörleri tarafından yoğun bir yerel ajitasyon konusu yapılmalıdır.

Gene merkezi ajitasyon gibi, yerel ajitasyon da konunun niteliğine göre a) Yerel ekonomik ajitasyon, b) Yerel siyasal ajitasyon diye iki alt gruba ayrılabilir.

Hemen belirtelim ki, burada verdiğimiz tasnifler konunun daha iyi anlaşılması içindir ve kategoriktir. Yani ajitasyon yaparken bunları mekanik ayrımlara tutmamak gerekir. Örneğin merkezi ekonomik ajitasyon türünden zamlar işlenirken, elbette bu cuntanın faşist terörüne (siyasete) bağlanacak ve bu ikisi arasındaki bağlantı da gösterilecektir. Ya da örneğin bir yerel parti komitesi bir işçi semtindeki asker-polis operasyonunu işlerken, bunu elbette ki cuntanın genel politikasına ve niteliğine bağlayacak, askeri faşist diktatörlüğü de göze batıracaktır. Yine Kürdistan köylerindeki bir askeri operasyonda oradaki köylülere yapılan zulüm anlatılırken, hiç bir şekilde Kürt halkı üzerindeki topyekun baskı ve asimilasyon politikasından ayrı tutulmayacaktır. Keza, belli bir yöredeki yerel ekonomik ajitasyon konusu ne kadar öne çıkarılırsa çıkarılsın, bunu mutlaka faşist diktanın merkezi ekonomik politikasına ve merkezi siyasetine bağlamak gerekir.

AJİTASYON-PROPAGANDA VE ÖRGÜT BAĞI

Bilimsel öğretide de gösterildiği gibi ajitasyon-propaganda ve örgütlenme arasında sıkı bir bağ vardır.

1. Ajitasyon ile mümkün olan en geniş emekçiler uyarılır. Bu emekçiler arasında niteliksiz ve politik bilinçten uzak olanlar çoğunluktadır.
2. Ajitasyonla uyarılan emekçilerin daha diri, yani politik bilinçlenmeye daha yatkın olan ileri unsurları propaganda ile bilinçlenme sürecine girerler. Yani işçi sınıfının dünya görüşünü kavrama, benimseme ve sınıfsal kökenleri işçi olsun veya olmasın işçi sınıfı bilimiyle donanıp işçi sınıfının iktidar mücadelesinde saf tutma evresine adım atarlar.
3. Ve bu unsurlar arasında en ileri olanlar da siyasal örgütlenmeye bilfiil katılıp Parti üyesi olarak örgütlü politik mücadeleye geçerler.

Örgütsüz ajitasyon-propaganda düşünülemez. Çünkü ajitasyon en geniş kitleleri uyarmak, propaganda ise uyarılmış kitlelerin en ileri kesimlerine politik bilinç, sınıf bilinci vermek ise, ajitasyon ve propagandanın (yani burjuvaziye karşı ideolojik mücadelenin) siyasal mücadeleye hizmet edebilmesi için, bunun somutta politik örgütlenmeye hizmet etmesi gerekir.

Esasen sağlam bir politik örgütlenme yoksa merkezi ajitasyonu ve propagandayı kitlelere ulaştırmak da

(Devamı 15. sayfada)

ŞİLİ'DE PİNOCHET DİKTATÖRLÜĞÜNE KARŞI HALKIN BAŞKALDIRISI

(Baştarafı 11. sayfada)

son zamanlarda ülkedeki durumun Halk Birliği Hükümeti yıllarından daha kötü olduğunu söylüyor. Bu sözler, özellikle ABD'den ve Batı Avrupalı diğer destekçilerinden yoğun ekonomik, politik ve askeri yardım görmesine rağmen faşist rejimin dengesizliğini kanıtlamaktadır.

Daha bir kaç ay öncesine kadar büyük propagandası yapılan "bırakınız yapsınlar" kapitalizmi artık çalışamaz duruma gelmiştir. Şili egemen çevrelerinin, yani uluslararası tekellerle içiçe geçmiş büyük işletmeler, mali oligarşi ve askerlerin üst tabakasının, toplumun ekonomik, politik ve kültürel yapısını değişime uğratma çabası boşa çıkmıştır.

BUNALIM HALKIN GENİŞ KESİMLERİNİ ETKİLİYOR

Halkın büyük bir çoğunluğunun ekonomik ve sosyal durumu hızla kötüleşmektedir. Bunalımdan etkilenenler arasında işçi ve köylülerin yanında orta tabakaya mensup olanların sayısı gittikçe artmaktadır. "Serbest pazar ekonomisi" ve düşük ithalat gümrük vergileri, sonunda yerli burjuvazinin büyük kesimlerine zarar veriyor.

- Sadece 1981'de 500'den fazla işletme iflas etti.
- Bir çok geleneksel ihracat firması mahvolmanın eşiğindedir.
- Dış borçlar 1981'de 15 milyar dolara yükseldi.
- Ticaret açığı astronomik rakamlara ulaştı.
- İşsizlik oranı %19'a fırladı.
- Nüfusun %80'i asgari hayat düzeyinin altında yaşamaktadır.

Keskinleşen bunalım sonucu halkın hoşnutsuzluğu ve isteksizliği artmaktadır.

Cuntanın, en geniş toplumsal kesim ve güçlerin politikadan uzaklaştırılması veya bireyselleştirilmesine yönelik ideolojik manipulasyon ve fiziksel baskı dahil her türlü çabasına rağmen Şili halkının direnişi artmaktadır.

Şili Komünist Partisi, Sosyalist, Hristiyan Demokrat ve diğer yurtsever güçlerle ortak eylemler düzenlenmesine çalışmakta, faşist diktatörlüğün sadece ona karşı olanların birlikte davranmaları ile devrilebileceğini çeşitli kereler vurgulamış bulunmaktadır.

REJİM CNS BELGESİNDEN HUZURSUZ OLUYOR

Sendikal çalışmaya konan ağır kısıtlamaya rağmen Ulusal Sendika Konfederasyonu Merkezi (CNS) gittikçe daha fazla bir önem kazanmaktadır. Birlik Sendikası CUT'nin şanlı geleneğine bağlı olan CNS, ilk defa 1978 yılında ortaya çıktı. Geçen süre içinde ülkenin en büyük sendikal örgütü olarak gelişti. Sendikal olarak örgütlü emekçilerin yaklaşık %60'ı CNS'e bağlıdır.

CNS, 24 Haziran 1981'de "Pliego Nacional" adlı, Şili halkının özgürlük, demokrasi ve sosyal güvenlik istemlerini şimdiye kadar görülmemiş bir kesinlikle ifade eden bir istemler listesini rejime sundu.

"Pliego Nacional"'in istemleri arasında şunlar vardır.

-Olağanüstü durumun ve diktatöre "kamu düzenini ve güvenliğini sağlama" gerekçesiyle olağanüstü yetkiler veren Anayasa'nın 24. maddesinin kaldırılması,

-Baskı, terör ve işkencelere son verilmesi, "kaybolanların" akibeti hakkında bilgi verilmesi ve ülke dışında sürgünde yaşayan binlerce Şili'linin ülkelerine geri dönebilmelerinin sağlanması,

-Şili ekonomisinin yabancı sermayeye satılmasının durdurulması,

-Emekçilerin grev hakkına tamamiyle saygı gösterilmesi, sendikal çalışmaya konan sınırlandırmaların kaldırılması,

-Emekçilerin sosyal durumunu iyileştiren tedbirlerin alınması.

Faşist rejim, belgenin yayınlanmasından olağanüstü huzursuz olmuştur. CNS'in bir çok yönetici üyesi tutuklanmış, kaçırılmış, bir çoğu da ülke dışına atılmıştır. Askeri mahkemeler darbe sonrasında olduğu gibi çalışmalara girişmişlerdir. CNS'i kötüleme kampanyası bütün Şili'yi kaplamış, "Pliego Nacional, halk arasında hiçbir destek görmeyen komünistlerin işi" olarak gösterilmek istenmiştir.

Cuntanın bu buluşu, işçi sınıfı tarafından bir çok kez yalanlanmıştır. Artan baskılara karşı işçi sınıfının cevabı, El Teniente'de 10 binden fazla emekçinin 50 günlük greviyle verildi. 20 binden fazla liman işçisi ve denizci 1981 yılı sonunda greve gitti. Liman İşçileri Sendikası, cunta tarafından kontrol edilmesine rağmen, bu eylem ulusal bir greve dönüştü. Petrol, kömür, çelik, tekstil ve odun endüstrisi emekçileri de benzer eylemler örgütlediler.

Bütün bunlar, Halk Birliği hükümeti tarafından atılan yeni toplum tohumunun kan ve terörle boğulamadığını göstermektedir. Şili halkı, özgürlük ve demokrasi için haklı istemlerini yükseltmektedir.

DEMOKRASİ, BAĞIMSIZLIK VE SOSYALİZM İÇİN

(Baştarafı 1. sayafada)

devrimci dayanışmayı güçlendirmek ve sosyalist hareketin toparlanmasına hizmet etmektir. Bu görev günümüzde işçi sınıfının sosyalizme gitgide artan ölçülerde sahip çıkmasına, örgütlenmesine ve halkı bilinçlendirip örgütleyerek başarıya yönelmesine çalışmak biçiminde somutlanmaktadır.

İşçi sınıfı devrimcileri, sosyalist teori temelinden hareketle, Türkiye'nin sosyal gerçeklerine eğilerek, işçi sınıfı hareketimizin ideolojik birliğini sağlayıp pratik içinde geliştirmek, sosyalist düşünceyi ve yöntemi Türkiye pratiği içinde yoğurarak kadrolara, işçilere ve tüm emekçilere yaymak, zararlı eğilimleri etkisiz bırakmak zorundadırlar. Bu yoldaki en somut adımın ve gücün İşçi Sınıfı Partisi ile gerçekleşeceği ise tartışılmaz.

KİTLE Gazetesi, işçi sınıfı öğretisini kılavuz edinerek sosyalist hareketin her türlü sorununa artniyetsiz eğilen; işçi sınıfı sosyalizminin yükselip güçlenmesini, sosyalist kadroların düşünce ve davranış birliğine ulaşmasını amaçlayan ve bu yolda sosyalist partiyi günün en öncül hedefi kabul eden yönelimlerde görev yapacaktır.

Sosyalizm bayrağının yükseltilmesi, işçi sınıfımızın barış, demokrasi ve sosyalizm yönünde, demokratik ve sosyalist hedeflere doğru halkımıza öncülük etmesi yolunda, işçi sınıfı düşüncesini ve hareketini kişi ve zümre çıkarına saptırmayan, çarpıtmayan tüm çabalar KİTLE'ye, KİTLE de onlara açıktır.

●●●

BANKERLER OLAYI YA DA "TEKELCİ SERMAYENİN İLK BİRİKİMİ"

(7. sayfadan devam)

Ve olaydan en fazla etkilenenlerin de bunlar olduğunu kesinlikle kabul edebiliriz. "Yüzbinlikler" yahut da ortalamayla daha iyi somutlandığı için yarım milyonluklar desek bunlara, kimlerdir bunlar? 400 000 kişinin yani 400 bin ailenin önemli bir bölümünü oluşturan yarım milyonluklar kimlerdir?

Gördük, burjuvazi değil! İşçi? Hiç değil! Çünkü cuntanın darbesiyle birlikte dolaysız, sopa zoruyla, cebren fukaralaştırılanların başında işçiler geliyor. Bunu, son üç yılda reel ücretlerin %44 gerilediğini dile getirerek cuntacı Türk-İş şefleri bile itiraf ediyor. Emekçi köylü? O da değil! Düşük taban

fiyat politikası ve artan fiyatlar ortada. Küçük ve orta memur, öğretmen, zanaatkâr, esnaf vb. şehir küçük burjuvazisi? Genel olarak bunlar da değil. Bunlar daha çok ay sonunu getirmek için bir kaç kuruş bulup buluşturup para yatıran "on binlikler" grubunu oluşturuyorlar.

Geriye ne kaldı? Yüksek bürokratlar, serbest meslek sahipleri, özel sektörde çalışan idareci, danışman veya teknik elaman nitelikli kişiler, taşra acenta sahipleri ve belki zengin köylü. İşte banker soygununda asıl okkanın altına gidenler bunlar. Bir de "alamancı"lardan söz ediliyor ama bunun gerçek olmadığı hemen hemen kesin. Çünkü onların ana paraları DM ve ana paranın değer yitirmesi diye bir sıkıntıları yok. Üstelik işçi dövizlerini çekmek için öyle cazip imkanlar sağlanıyor ki, banker iğvasına kapılan "alamancı"ların son derece istisnai olduğu varsayılabilir.

Bankerzedeler toplam 400 000 aile demiştik. Bunun ağırlıklı bölümünü yukarda saydığımız zümreler oluşturuyor. En az yarısını bunlar oluştursa 200 000 aile eder. Türkiye'de yaklaşık 10 milyon ailenin varolduğunu kabul edersek ortalama 500 bin TL'lik bankerzedeler Türkiye nüfusunun %5'ini oluşturur. Toplam bankerzedeler ise Türkiye nüfusunun yaklaşık 1/10'unu oluşturmaktadırlar.

Şimdi bir kez daha sorumuzu yineleyelim. Sosyal anlamda kimlerdir bunlar, bu Türkiye nüfusunun 1/10'unu oluşturanlar. Bunun cevabı tereddütsüz "ORTA TABAKALAR"dır. Hem de cuntanın kurtarmak üzere işbaşına geldiğini söylediği ORTA TABAKA! Onun alt ve üst kesimleri!

Böyledir işte! Bütün faşist yönetimlerin şaşmaz göstergesidir: Hepsi de "orta sınıf"ı kurtarmak için -ve bu demagojinin etkisiyle bir ölçüde orta tabakaların onayıyla- işbaşına gelirler. Daha ilk günlerde foyaları ortaya çıkmaz. Çünkü topun ağzında işçi sınıfı vardır. Zaten faşistler, ayni bizim generaller gibi işçi düşmanı olduklarını açık etmekten çekinmezler. Arkasından emekçi köylülük faşizmden nasibini alır. İşçilerin şımarıklığından yakınan orta tabakalar tam kendileri için bir şeyler umarlarken faşizm oların canını fena halde yakar. Ve orta tabakalar neye uğradıklarını şaşırırlar.

Böylece faşizm altında sınıflar arası uçurum daha da derinleşir. Faşizm sınıflar olgusunu inkâr eder, Atatürk'ün de dediği gibi "imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz" diyerek işbaşına gelir. Ama daha ilk günden işçiler ve diğer tüm emekçilere sopa zoruyla kemer sıktırarak, bankerler olayında da çarpıcı bir şekilde gördüğümüz gibi tekeciler zümresini daha ihya eder. Ve Marks'ın "kapitalist gelişmenin temel kanunu"nda vazettiği kapitalizm geliştikçe egemen ve emekçı sınıflar arasındaki çelişkinin daha da derinleşeceği hükmünün doğruluğunu bir kez daha kanıtlarken, kurtarmak için geldiğini ileri sürdüğü orta tabakaları da mülksüzleştirerek, proleterleşme sürecini hızlandırır.

"ÜÇLÜ TOPLANTI"NIN 6. AYI DOLARKEN

(10. sayfadan devam)

TSİP, faşist cuntanın baskıları sistemleştirmek için yoğun çabalar harcadığı bu kritik günlerde, gerçek bir işbirliğinin taraflara getirdiği yükümlülüklerin hayata geçirilmesi için kendine düşen sorumluluğun ciddiyetiyle bağdaşan bir tutum içinde olmayı bilecektir.

FİLİSTİN ULUSAL HAREKETİ TASFİYE EDİLEMİYECEKTİR

(Baştarafı 16. sayfada)

kazandığı ilk ciddi askeri başarı olarak niteliyorlardı.

Gerek barındırdığı devrimci-ilerici güçler, gerekse içinde bulunduğu hassas dengeler nedeniyle Lübnan ve Beyrut, Orta Doğu sorununda son derece stratejik bir yer haline gelmişti.

İşte ABD'nin yeşil ışığıyla İsrail'in başlattığı bu yeni saldırı,

a) böyle bir önemli merkezi ortadan kaldırmak, Lübnan topraklarının güneyinde İsrail hakimiyetini kurup, Lübnan yönetimini de falanjistlere vermek,

b) Filistin Kurtuluş hareketini tasfiye etmek amacını taşımaktadır.

Kabul etmek gerekir ki, emperyalizm ve siyonizm Filistin Kurtuluş hareketine ve Lübnan ilerici güçlerine ağır bir darbe indirmiştir.

Dünyamızda emperyalizmin soğuk savaş ve gerginlik politikasının böylesine dorukta olduğu bir dönemde, soğuk savaşın sıcak bölgesi olan Orta Doğu'da emperyalizm bütün kozlarını oynamakta ve bölgeye tüm gücüyle saldırmaktadır. Emperyalizm İran'ı geri alamayacağını artık kavramıştır, son ümidi olan Saddam rejiminin İran'a saldırısıyla başlayan savaşta hesaplar ters çıkmış ve İran üstün duruma geçmiştir. ABD dengelerin bir anlamda aleyhine bozulduğunu görerek bir kez daha İsrail kartını oynamıştır.

Öte yandan Arap alemi dağınık bir durumdadır. Fakat Filistin davası bütün Arap halklarını birleştiren bir sorundur. O kadar ki, gerici-işbirlikçi Arap rejimleri dahi, halkların Filistin'e duyduğu sempati nedeniyle Filistin'in yanında gözükmek zorunluluğunu hissetmekte, FKÖ'ye maddi yardım bile yapmaktadırlar. Filistin davasının tasfiye edilmesi amacı, aynı zamanda Arap âlemini daha çok bölme oyununun da bir parçasıdır. Emperyalizm yirmi yıllık silahlı mücadele sonucunda belli bir aşamaya kadar gelmiş olan bu hareketi tecrit etmek amacını gütmekte, yani Mısır hariç hiçbir Arap ülkesine kabul ettiremediği Camp David planını silah zoruyla dayatmak politikasını izlemektedir.

Son saldırısıyla, emperyalistler ve siyonistler kazanmışlardır, ama sadece bu raundu kazanmışlardır. Askeri deyimle, savaşı değil, muharebeyi kazanmışlardır.

Şurası kesindir ki, Filistin ulusal kurtuluş hareketi kişilerin sübjektif zorlamasıyla ve iradesiyle ortaya çıkmış değildir. Maddi, objektif bir durumun ürünüdür. Bu durum ise, yurtları elinden alınmış milyonlarca Filistin'linin bağımsız devlet kurma talebi ve zorunluluğudur. Bu nedenle, bu amaç gerçekleşinceye kadar Filistin kurtuluş savaşı devam edecektir.

Politik Bilinçlendirme ve Örgütlenme Aracı Olarak AJİTASYON–PROPAGANDA

(13. sayfadan devam)

mümkün değildir. Özellikle burjuvazinin terörünün azgınlaştığı dönemlerde bu çok daha belirgindir. Diyelim ki, demokratik olanakların bulunduğu bir ülkede veya dönemde Parti günlük gazete çıkarmaktadır, aynı zamanda burjuva parlamentosunun kürsüsünden veya TV vb. gibi olanaklardan yararlanmaktadır. Bu olanaklar elinden alındığı zaman ne yapacaktır? Şayet bu Parti'nin yeterli bir örgüt ağı yoksa: yayınladığı merkezi ajitasyon-propaganda yayınlarını kitlelere nasıl ulaştıracaktır? Öte yandan, en geniş burjuva demokrasisi altında ve en geniş kitle haberleşme araçlarından yararlanabilme olanağında dahi bir işçi sınıfı Partisi, ajitasyonla uyardığı, propagandayla eğittiği kitleleri ancak ve ancak kendi örgütsel yapısı içine veya sempatizan halkasına kazanarak iktidara yürüyebilir.

Yani kısacası, ÖRGÜT'e dayanmayan bir ajitasyon ve propaganda olamayacağı -olsa bile göstermelik kalacağı- gibi, örgüt'ün de ancak ajitasyon-propaganda ile gelişeceği, genişleyeceği ve sağlamlaşacağı açıktır.

FİLİSTİN ULUSAL HAREKETİ TASFİYE EDİLEMİYECEKTİR

5 Haziran gecesi İsrail'in Lübnan'a karşı başlattığı yeni işgal hareketi, gazetemiz dizgiye verildiği sıralarda hâlâ Beyrut kuşatması halinde ve İsrail uçaklarıyla topçularının her gün Beyrut'a yönelik aralıklı ateşleri altında sürerken yoğun diplomatik görüşmelerden henüz bir sonuç alınmış değildi.

Bilindiği gibi İsrail devleti İkinci Dünya Savaşı sonrasında özellikle Avrupa'daki yahudilerin getirilip Filistin topraklarına yerleştirilmesiyle, emperyalizm tarafından bir emrivaki halinde kurulmuş bir devlettir. Bu devlet emperyalizmin Orta Doğu'ya soktuğu bir kama olarak kısa zamanda güçlendirildi ve sadece Filistin halkının değil, tüm Orta Doğu halklarının başına tebelleş edilerek ve yayılmaya başladı.

Nitekim 1949 savaşı Araplarla İsrail arasındaki ilk savaş olarak siyonizmin ilk yayılma saldırısı oldu. Bu savaşta yeni topraklar edinen İsrail, Filistin halkını kendi anayurdunda bir göçmen, bir sığıntı halinde şiddetli bir terör altına aldı.

Daha sonrası yıllarda Arap dünyasında anti-emperyalist mücadele hızlı bir gelişme gösterdi. 1950'lerde sırasıyla Mısır, Suriye ve Irak'daki işbirlikçi rejimler yıkıldı. Yemen'in güney kesiminde bağımsız bir anti-emperyalist devlet kuruldu.

Öte yandan İsrail devletinin kurulmasını izleyen dönemde, emperyalizmin tahakkümü altındaki çeşitli Arap ülkelerindeki yurtseverlerin Mişel Eflak liderliğinde kurmuş oldukları Arap Milliyetçi Partisi içinde bugün Filistin ulusal kurtuluş hareketinin içindeki bazı liderler de yer alıyordu.

Bu parti daha sonra dağıldı. Baas Partisi ve onun Suriye ile Irak kollarından sonra, Filistin örgütleri kurulmaya başlandı.

Filistin örgütleri, gerek anayurtta yaşayan, gerekse diğer Arap ülkelerine yüzbinler halinde gönderilmiş olan Filistinliler arasında gelişerek bağımsız devlet kurma amacıyla mücadeleye girişti ve Filistin davası Orta Doğu bunalımının kilit noktası haline geldi. Tüm Arap dünyasında ve tüm dünya devrimci-ilerici kamuoyunda destek sağladı.

Şartaların iyice kendi aleyhine döndüğünü gören ABD emperyalizmi ve onun bölgedeki siyonist karakolu, mevcut dengeleri değiştirmek için 1967 savaşını başlattılar ve Sina yarımadasını işgal ettiler, bir kısım Ürdün topraklarını da aldılar. Bu arada kısmen işgal altında tuttukları Kudüs'ün tamamında kontrolü ele geçirdiler.

Bu yıllarda Filistin yurtsever örgütleri Ürdün'de üstlenmiş bulunuyorlardı. Daha sonra Ürdün ordusu saldırıya geçerek Filistin ulusal hareketi merkezlerini ve askerlerini Ürdün'den çıkardı. Bunu 1973 savaşı izledi. 1973'de İsrail Suriye'nin Golan tepeleri dahil olmak üzere işgal altında tuttuğu toprakları daha da genişletti.

Ürdün'den ayrılan Filistin siyasal merkezleri ve askeri güçleri Lübnan'a yerleşmişlerdi. Bu nedenle 1973 savaşından sonra Lübnan hem Filistin davası, hem de Orta Doğu bunalımı içinde önem kazandı ve 1975'de Lübnan'da iç savaş başladı.

Bu savaşla emperyalizm safında devreye yeni bir güç daha aktif olarak girmişti: kendilerine Ketayip adını veren, batı dilleriyle Falanjistler diye adlandırılan Lübnan faşistleri.

Lübnan iç savaşında bir yanda Lübnan komünistlerini, sosyalistlerini ve 15'i aşkın ilerici siyasal grubu oluşturan tüm Lübnan yurtsever güçlerini kucaklayan Hareket-i Vataniyye (Ulusal Hareket) güçleri ve FKÖ adı altında merkezi bir birlik kurmuş olan Filistin yurtsever güçleri, karşıda emperyalizm ve siyonizm desteğindeki (faşist Piyer Gamayel ile oğlu Beşir Gamayel liderliğindeki) Lübnan Falanjistleri ile eski cumhurbaşkanlarından Süleyman Farangiye liderliğindeki faşist işbirlikçileri savaştılar. Savaş, ilerici ve anti-emperyalist güçlerin zaferiyle sonuçlanmak üzereyken, "yanıbaşında devrimci bir devletin kurulmasından endişe eden" Suriye Lübnan'a müdahele ederek Lübnan ve Filistin ilerici güçlerinin Lübnan'da ortak bir devlet kurmalarını önledi.

Bu arada gene bir başka faşist olan Binbaşı Haddad Lübnan'ın güneyinde emperyalizm ve İsrail yanlısı kukla bir devlet kurdu. Öte yandan Falanjistler de Beyrut'un doğu kesimini işgal ettiler.

Lübnan iç savaşından 5 Haziran 1982'ye kadar Lübnan'daki durum şuydu: Ülkedeki politik merkez olan Batı Beyrut'da, gerek Hareket-i Vataniyye, gerekse FKÖ ve ona bağlı olan örgütlerin merkezleri ile parlamento yerine geçen Filistin Ulusal Meclisi, FKÖ'ye ve Ulusal Hareket'e bağlı silahlı savaşçılar, tarafsız politik gruplar bulunuyordu. Kentin doğusu faşistlerin ve işbirlikçilerin elindeydi. Gene aynı kentte, hiçbir otoritesi ve prestiji kalmamış olan resmi Lübnan hükümeti, gerici cumhurbaşkanı Sarkis tarafından temsil ediliyordu. Güney Lübnan'da FKÖ'nün askeri kampları vardı. Bu askeri kamplar ile İsrail arasında faşist Haddad bir çeşit tampon bölge oluşturuyordu. Gene Lübnan'ın doğu ve kuzey doğusunda 35 bin kadar Suriye askeri bulunmaktaydı.

Öte yandan 1980 yılında İsrail'in Lübnan'a karşı başlattığı bir saldırı geri püskürtülmüştü. Taraflı, tarafsız bütün gözlemciler bunu Filistin hareketinin İsrail'e karşı

(Devamı 15. sayfada)

kitle YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 600713, 6000 Frankfurt 60 – F.Almanya